IZDAJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VIII. - Štev. 45 (2042) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST, petek 22. februarja 1952 Cena 20 lir

Prispevajte za Kulturni dom

ITALIJANSKA ZBORNICA ODOBRILA sporazum o ribolovu z Jugoslavijo

Po dolgem zavlačevanju v Rimu je s tem sporazum končno ratificiran - Podtajnik Tombroni poudarja, da je sporazum zahtevala obupna kriza ribištva ob italijanski jadranski obali - Kominformist Capalozza in cona B - Kje so Staracejevi dokumenti?

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — Italijanska poslanska zbornica je danes odobrila jugoslovansko-italijanski sporazum o ribolovu ob jugoslovanski obali Jadranskega morja. Sporazum je zbornica odobrila z 213 glasovi proti 100. Proti so glasovali kominformisti, ki so tudi v diskusiji hiteli na moč zatrjevati, da je sporazum za Italijo škodljiv, čeprav je znano, da je ribištvo ob italijanski jadranski obali v obupni krizi, ki jo je mogoče prebroditi samo z lovom v jugoslovanskih teritorialnih vodah, ki so zelo bogate na ribah. To je pojasnil tudi podtajnik v ministrstvu za trgovsko mornarico Tamboni, ki je dejal, da sporazum ima ves glas zahteva mizerija in potreba jadranskih ribičev».

V obupnih poskusih, da sporazum o ribolovu kakor koli poveže s politiko, je kominformistični poslanec Capalozza ponovil isto, za italijanskega poslanca res ne preveč brihtno trditev, ki jo je že pred njim izrekel v senatu njegov strankarski tovariš Pastore: sporazum je nemanjkljiv, ker ne obsega tudi teritorialnih voda cone B... Podtajnik zunanjega ministrstva Taviani je vnetega kominformista poučil, da bi to pomenilo nič več in nič manj kot italijansko priznanje jugoslovanske suverenosti nad cono B. Tega pa Italija seveda noče storiti, je dodal Taviani.

Tako je italijanski parlament končno le potrdil sporazum o jadranskem ribolovu, ki je bil podpisan skoraj že pred tremi leti in leto kasneje nekoliko revidiran. Verdar je bilo iz izjav vladnih predstavnikov v dalljanji debati razumeti, da Italija s sporazumom še niso dovolj zadovoljni. Glavni ugovori veljajo verjetno višini letne odškodnine, ki jo mora Italija plačati Jugoslaviji. Zaradi tega je bilo že danes govora o možnosti revizije sporazuma.

Omenili je tudi treba poskus vladnih predstavnikov, ki prisvajajo Italiji izključno zaslugo za ta sporazum, čeprav je znano, da je njegovo izvajanje doslej oviral prav rimsko zavlačevanje. Podtajnik Tamboroni je med drugim izjavil, da je dovolj — torej še pred uradno ratifikacijo — že osemdeset italijanskih ladij dobilo dovoljenja za lov v jugoslovanskih vodah in da je vsa ta dovoljenja jugoslovanska vlada že odobrila.

V senatu je poslanec Pastore vložil interpelacijo na notranjega in pravosodnega ministra, ki naj povesta, »kakšne ukrepe namevrata podvzeti, da si država zagotovi posest dokumentov, ki so bili najdeni v bančnem trezorju umrlega Achille Staracija, in ki so bili zaviti v zapečatenem ovitku z napisom: «Predložiti duceju, če bi hotel odreditti določene preiskave». Zdi se, da je v Staracejevih dokumentih mnogo zanimivega materiala.

Posebno poročilo, ki je bilo izdano o uporabi «fonda narodne solidarnosti», pravi, da nameravajo v finančnem letu 1951-52 izdati 3 milijarde lir iz tega fonda za pomoč poplavljenim krajem. Na jutrišnji vladni seji naj bodo razpravljali o predlogu, da se za vsa področja, ki so v Italiji v letskem poletju in jeseni trpela zaradi poplav in visokega morja, nakaže še 55 milijard lir. Doslej je bilo nakazanih 20 milijard.

Danes se je začelo zasedanje lavnega odbora PSDI, na katerem morajo izvoliti stalne organe vodstva. Doslej je sranko vodilo začasno kompromisno tajništvo, sestavljeno iz predstavnikov vseh petih struj v stranki. Vendar so šele proti večeru začeli razpravljati o političnih vprašanjih; izvolitev glavnega tajnika in izvršnega odbora bo prišla na vrsto šele jutri.

A. P.

Govori obrambe na procesu v Lucci

Obtožnico so prilagojevali po željah zainteresiranih krogov

LUCCA, 21. — Zagovor Fantinija in odsotnega Padoana je trajal tudi na današnji razpravi. Besedo je povzel odv. Ferrandi, ki je sodnike opomnil predvsem na to, da se predhodniki sedanjega javnega tožilca niso vedno skladali z njegovo tezo. Tožilec prizivnega sodišča v Benetkah je leta 1948 na pr. zahteval, naj nekatere obtožence sodijo zaradi roparskega umora, naj drugih ne sodijo, ker so šli v Porčinj po dobljeni zapovedi, in končno oprostitev mnogih drugih zaradi pomanjkanja dokazov.

«In kaj se je zgodilo potem?» je vprašal odv. Ferrandi. Da bi moglo priti do sedanjih obtožb, so pričeli nekateri na bolj ali manj zainteresiran način tolmačiti dogodke, nakar je preiskovalni oddelek prizivnega sodišča v Benetkah podvrgel novi razpravi vse obtožence, češ da so poznali vzroke porčinjske akcije in vedeli, da gredo tja zato, da likvidirajo ozopovsko skupino. Toda konec koncev se je reklo, da so šli v Porčinj zato, da bi pobijali in ne da bi izdajali. Kljub temu pa so v Brescii kasneje spočeli tudi izdajstvo.

Tu je govornik prečital zapisnik o pričanju Giovannija Persoglie, ki je trdil v Brescii, da je Enzo Jurich ubijalec enega izmed ozopovcev, zaradi česar je bil proces prekinjen in inscenirana nova razprava v Lucci.

Ko je govoril o očitanih zločinih, se je zagovornik pomudil pri očitkih izdajstva zaradi prehoda garibaldinske divizije k devetemu jugoslovanskemu korpusu ter poudaril, da je to zahtevala nujnost takratnega položaja. V podkrepitev te svoje trditve je navedel zapisnik o zaslišavanju priče Pizzonija, katerega je obtoženi Sasso vprašal: «Glede na nevzdržen položaj in obupne pogoje, v katerih smo se znašli zaradi nemških hajk septembra 1944, kaj naj bi po vašem mnenju ukrenili? Ali naj bi demobilizirali ali šli preko Soče?» In Pizzoni je odvrnil, da je bila edina rešitev iti preko Soče.

Tu je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala jutri dopoldne.

WASHINGTON, 21. — Predsednik Truman je danes imenoval sedanjega ameriškega veleposlanika v Argentini Eliasworth Bunkera za veleposlanika v Rimu.

TOLMINSKA PRED NEVARNOSTJO NOVIH PLAZOV

Pred izpraznitvijo dvajset vasi

Še tri človeške žrtve - Prebivalstvo Spodnjih Raven se je že preselilo - Ogromne škode, o kateri prihajajo vedno nova poročila, še ni mogoče oceniti - Najbolj ogroženo je Cerkljansko - Hrano bodo spuščali s padali

Še vedno resen položaj v Beneški Sloveniji

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 21. — S Tolminskega in ostalih krajev Slovenije prihajajo še vedno poročila o veliki škodi, ki so jo povzročili predvsem veliki snežni plazovi. Samo v Ljubljani, kjer so razmere danes že skoraj normalne je škoda ocenjena na čez 150 milijonov dinarjev. Na Tolminskem je položaj še vedno resen, ker se pričakuje, da se bodo utrgali z gora novi veliki plazovi. Ti kraji so namreč razmeroma slabo pogozdeni in zato snežne mase ne naletijo na nobeno resno oviro, ki jo v alpskih predelih Slovenije predstavljajo obširni gozdovi. Dva večja plazova pri vaseh Gabrje in Volarji sta na pr. porušila in poškodovala vsak po okrog 15 hektarov površine gozda.

V Tolminskih Ravnih so kmetje s solzami v očeh pričakali pomoč prvih ljudi, ki so prispeli v vas po tolikih dneh. Na Tolminskem je organiziran poseben štab za pomoč prebivalstvu, ki pošilja ekipe zdravnikov, veterinarjev in obveščevalcev ter ljudi, ki skrbijo za preskrbo. Škoda v tolminskem okraju je tem večja, ker je sneg prizadejal ogromno škodo živinoreji, ki je glavni vir gospodarskega življenja. Mnogo živine je namreč poginilo, poleg tega pa je uničeno mnogo sena, ki so ga plazovi odnesli skupaj s hlevi in seniki. Izredno pomoč nudijo prebivalstvu borci JLA, ki podnevi in ponoči pri težkih vremenskih razmerah čistijo ceste in vzpostavljajo telefonske zveze že več kot en teden.

Iz okolice Idrije poročajo o dveh novih smrtnih žrtvah. V Postojni pa je zaradi velikega mraza zmrznila neka ženska. Tako se je število smrtnih žrtev povzpelo na 33.

Do naselij v Trnovskem gozdu pa še vedno niso mogli priti zaradi ogromnih količin snega, ki so zagrnile vse dohode do naselij. Zato bodo posebna letala spuščala hrano ogroženemu prebivalstvu. Predvideva se, da bodo letala odvrgla okrog 50 ton hrane. Zaradi globokega snega se tudi divjačina ne more obdržati v gozdovih in prihaja v naselja, kjer jih prebivalstvo hrani. Tako je v Begunjah prišlo v vas čez sto srn, a v vasi okrog Jesenic pa okrog 120.

Železniški promet bo v celoti vzpostavljen v štirih dneh. Na progi Postojna-Ljubljana je očiščen samo en tir, medtem ko je promet povečan s tranzitom Italija-Avstrija, ki je — kot smo že poročali — v glavnem usmerjen na to progo s proge Beljak-Trbiž-Trst. V rekordnem času so železničarji s pomočjo ostalega prebivalstva očistili bohinjsko progo, na kateri so bili plazovi do 15 m globoki in do 500 metrov dolgi.

Mestni ljudski odbor za mesto Ljubljana je dodatno poklical na obvezno delo letnike 1921, 1922, 1929, 1930 in 1931. Ljubljanske ulice je čistilo okrog 60.000 delavcev.

Iz podrobnih poročil, ki prihajajo s Tolminskega je razvidno, da je najbolj ogrožena okolica Cerknega, Vojskega, Lokev, Cepovana in Gornje Tribuše. Posamezne ekipe se v te vasi prebijajo iz več strani. Prodiranje pa je zelo težavno, kar kaže primer odpiranja ceste Tolmin-Kobarid, kjer je moralo prvo gaz utirati 20 smučarjev nato pa jo je gazilo 50 vojakov. Izgažene poti vedno znova zasujejo plazovi in zameti. Tudi v predel okrog Cerknega bodo metali hrano z letali, kajti to požrtvovalno ljudstvo, ki je dalo med osvobodilno borbo največje žrtve, ima hrane samo še za dan ali dva dni. Dokler bodo preorali cesto do njih bo trajalo več kot teden dni. V vas Vojsko, ki leži čez 1000 metrov visoko, pa ne bodo mogli prodreti verjetno prej kot pred enim mesecem!

Poseona evakuacijska komisija v Tolminu je poslala svoje člane v najbolj ogrožene vasi: Drežnico, Ravne, Koseč, Magozd in Jezerca ter v Kred. Potoke in Borjano. V Baški grapi je najbolj ogrožena vas Spodnje Ravne, ki se je na lastno pobudo sama preselila v drugo vas. Ogrožene so še vasi Strž šče, Pologi, Rut, Cadrg, Grant in Znojile.

Komisija računa, da bo potrebno v primeru večje nevarnosti preseliti okrog 20 vasi.

Ves predel severno od Tolmina je še vedno brez električnega toka, a petroleja tudi že primanjkuje tako, da živijo ljudje ponekod v popolni temi. Medtem ko je telefonska zveza s Kobaridom in Bovcem za silo že vzpostavljena, je odšla v Baško grapo posebna skupina, da bi tudi tam vzpostavila telefonsko zvezo.

V težkem položaju so tudi graničarji na jugoslovansko-italijanski meji. V mnogih krajih so vojaške ekipe, ki so jim hitele na pomoč, prispele samo do pol poti in so se morale zaradi grozečih plazov vrniti. V kaki veliki nevarnosti je ljudstvo v ogroženih vaseh in kako ogromno škodo so prizadejali snežni plazovi pa nam pova podrobno poročilo iz vasi Cadrg.

Velikanski plaz, ki je prigrmel s senožeti izpod hriba Reševljena je odnesel s seboj 7 senikov in en hlev ter čebelnjak s 24 panji čebel. Isti plaz je popolnoma porušil še eno hišo in dva hleva. Plaz je bil tako močan, da je odnesel s seboj tudi pol metra debele smreke. Skoro vse hiše v vasi so ogrožene in če bo prišlo do najmanjše odjuge, bodo plazovi lahko odnesli vso vas. Skoro vsi prebivalci so se iz svojih domov preselili v vaško šolo, 47 vaščanov pa v hišo kmeta Križarja. Samo ti dve poslopji nista namreč ogroženi. Pravijo, da že 160 let ne pomnijo takega snega.

Ta poročila so dali prvi trije reševalci, ki so prodrli v vas: poveljnik postaje ljudske zaščite v Tolminu Ivan Perko, sekretar mestnega komiteja KP Zdravko Kodrič in sekretar okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije Roman Rutar. Da bi prišli do vasi so morali pregaziti 43 globokih plazov; samo za en kilometer najhujšega dela poti so potrebovali 3 ure hoda.

Po vsej Sloveniji so začeli z nabiralnimi akcijami za prizadete kraje Primorske. V Mariboru so že prvi dan zbrali skoro en milijon dinarjev. V Trbovljah so se člani sindikatov gostinskih uslužbencev obvezali prispevati po en dan svojega zaslužka.

Z nabiralno akcijo je začelo tudi ljudstvo v Istrskem okrožju. Na čelu akcije so dijaki, člani sindikata Slovenske gimnazije v Kopru, ki bodo nabrane prispevke sami odnesli v prizadete kraje.

Kolika je materialna škoda te ogromne elementarne katastrofe sploh še ni mogoče oceniti. Z dneva v dan prihajajo namreč vedno nova poročila o porušenih hišah, gospodarskih poslopjih, stebrih elektrovodov, telefonskih drogov in o ubiti živini.

C. S.

(Naš posebni dopisnik tov. FRANC KAVS, ki je včeraj odšel iz Tolmina v Kobarid in verjetno tudi v kobariške okoliške vasi, nam danes ni poslal nobenega poročila, ker je verjetno telefonska zveza bila trenutno ponovno pretrgana).

(Od našega dopisnika)

VIDEM, 21. — Če postaja položaj v nekem smislu počasi spet normalen, je v vsej Beneški še vedno težaven, zlasti v vaseh, ki leže izpostavljene na gorskih pobočjih in ki so brez ceste. Te vasi ne morejo prejemati potrebnih živil, ki počasi zmanjkujejo. Tudi kjer ima prebivalstvo zaloge koruze, so nastale resne težave ker ljudje ne morejo do mlinov. Popolnoma pa manjkajo živila, ki jih kmetje kupujejo v trgovinah: so, testenine, olje, sladkor itd. Predvsem je občutno pomanjkanje soli.

Prav tako težaven je položaj v krajih vzdolž pobočij, kjer ceste še niso bile očiščene. Vsi napori so bili namreč skoncentrirani na čiščenje glavnih prometnih žil in na manjše ceste nihče ni imel časa misliti.

Tako je položaj še vedno težaven v Prosniču, dolini Karnahte, v Črnem vrhu v Nadiški dolini in v Gorenjem Trbilju. Iz mnogih vasi in zaselkov pa še ni točnih vesti in preseneečenja niso izključena. Če pogledamo samo v Prosnid, vidimo, da so ga imenovali takoj po snežnih zametih in ga našteli v vrsti krajev, ki so ostali brez živil in brez zdravil. Potem se je vsa pozornost obrnila k položaju v Dreki in na Prosnid so pozabili, dokler ni prišel v dolino mladenič iz vasi, prikazal resnost položaja in prosil za pomoč.

Tako je tudi z Učejo. Ko je bila očiščena pot v rezijsko občino, je župan opozoril oblasti na položaj v Učeji, iz katere ni mogel dobiti nobenih vesti, ker je gorska veriga Mužcev loči od doline Rezije. Ker je prehod preko Mužcev nemogoč, bi morala pomoč priti skozi Tersko dolino, toda razdalja je precejšnja (treba bi bilo očistiti približno 20 km ceste).

Zadnja poročila, ki smo jih od tamkaj mogli dobiti, so govorila o treh metrih snega. Nekatere družine so takrat že zapustile svoje hiše, ker so se bale plazov, saj so že lani plazovi povzročili precejšnjo škodo. Potem ni bilo nobenih vesti več in tudi danes ni mogoče točno vedeti, kako je v Učeji.

Cesta Čedad - Tarčent, ki je bila zasnežena, je že skoraj povsem očiščena, vendar so dela dolga in težavna, ker ima cesta več strmih vzponov in ostrih ovinkov.

Avtobus, ki vozi iz Vidma skozi Nime v Debelec, je spet začel obratovati, prav tako avtobus iz Tarčenta v Ter. Avtobusni promet je vzpostavljen tudi z Rezijo, Ahtenom in Fojdo.

Težaven položaj je tudi na šolskem področju. Marsikje otroci zaradi snega ne morejo iti v šolo in v nekaterih vaseh je bilo treba pouk začasno ukiniti.

Omeniti je treba tudi, da je videmska pokrajinska uprava izdala poročilo o delih na cestah. V poročilu ne najdemo nobene besede, ki bi kazala na čiščenje ceste v Učejo. Pokrajinski predsednik za javna dela, inž. Rinaldi, si je ogledal položaj v dolinah Nadiže, Tera in Karnahte. Poročilo pokrajinske uprave pravi, da je med drugim obljubil županom prizadetih občin da bo pokrajinska uprava «proučila možnost morebitne podpore občinam». Zdi se, da se hočejo šaliti. Pokrajinska uprava je dolžna pomagati prizadetim občinam.

A. J.

Težave Velike Britanije pri izvajanju oborožitvenega načrta

Največja ovira je pomanjkanje surovin in specializirane delovne sile - V torek nadaljevanje zunanjepolitične debate, v četrtek pa se začne debata o obrambi - Polemika v zvezi z atomskimi poizkusi - Uvinjena obveznost osebnih izkaznic

LONDON, 21. — Zunanjepolitična debata, ki je bila prekinjena zaradi smrti kralja Jurija, se bo v spodnji zbornici nadaljevala v torek. Debata o obrambi, pa se bo začela v četrtek.

Včeraj so se laburistični poslanci sestali in znova kritizirali Churchillovo izjavo ob njegovem povratku iz ZDA poudarjajoč, da je «preveč medla». Dalje trdijo, da je ta izjava v nasprotju z njegovim govorom v Washingtonu, kakor je tudi po njihovem mnenju zunanja politika, ki jo vodi Eden, v nasprotju s politiko, ki se pripisuje Churchillu.

Prav tako se bo v kratkem začela razprava o proračunu, in sicer 4. marca. Predvideva se, da bo za konservativno vlado ta debata precej trda, ker se opozicija pridno pripravlja na spopad.

Včeraj pa so številni laburistični poslanci v spodnji zbornici načeli vprašanje odnosov med Spanijo in ZDA ter vprašanje ameriške pomoči madridski vladi. Laburistična poslanka Castle je zahtevala, naj se na dnevni red konference v Lizboni vključi vprašanje ameriške vojaške pomoči Španiji, ki je bila dana proti nasprotnemu mnenju ostalih članov atlantske zveze. Laburist Donnelly pa je poudaril, da je tako ravnanje toliko bolj nezaželeno, ker je španska vlada prav pretekli teden dala usmrtiti drugih 9 političnih jetnikov. Za vlado je odgovoril Anthony Butting, ki je poudaril, da je britanska vlada večkrat izjavila, da ni naklonjena vključitvi Španije v atlantsko zvezo.

Danes pa je laburistični poslanec Hughes zahteval pojasnila o Churchillovih razgovorih z avstralsko in ameriško vlado, preden so sklenili, da bodo preizkušali britansko atomsko orožje v Avstraliji. Churchill je odgovoril, da izhaja ta sklep iz dogovorov leta 1950 in 1951 med laburistično, washingtonsko in avstralsko vlado. Hughes je nato omenil izjavo ameriškega državnega departmana, da je Velika Britanija odklonila ponudbo ZDA, naj bi svoje poizkuse napravila v ZDA. Churchill je odgovoril, da sedanja vlada sledi ukrepom, ki jih je podvzela prejšnja vlada. Bivši minister za obrambo Shinwell je izjavil, da ameriška vlada ni stavila nobene točne ponudbe, naj bi Velika Britanija delala atomske poizkuse v ZDA. Pripomnil je, da se je vedno mislilo, da se splača izbrati Avstralijo za take poizkuse.

Vlada je danes objavila belo knjigo o obrambi, v kateri javlja, da bo treba britanski oborožitveni načrt podaljšati, preko dobe treh let, kakor se je prvotno predlagalo. Prvotni načrt za leto 1952—1953 je določal za 1500 milijonov šterlingov izdatkov, moral pa se bo znižati na 1377 milijonov šterlingov upoštevajoč ameriško pomoč.

Bela knjiga pripominja, da se je takrat, ko je bil določen trietleti program, ki predvideva izdatke za 4 milijarde in 700 milijonov šterlingov, sklenilo, da ga bo mogoče izvesti samo, če bodo na razpolago delovna sila, surovine, orodni stroji in drugi proizvodni elementi. Od tedaj pa se je gospodarski položaj Velike Britanije resno poslabšal.

Dalje pravi bela knjiga, da je bila največja ovira za izvajanje proizvodnega programa pomanjkanje specializirane delovne sile. Letalska industrija potrebuje n. pr. še 50.000 delavcev do marca 1953. Med najnujnejšimi surovinami je jeklo, ki bi ga za leto 1952—1953 potrebovali milijon ton.

Danes so v Veliki Britaniji ukinili obveznost osebnih izkaznic, kar je javnost sprejela z velikim zadovoljstvom. Obveznost teh izkaznic so uvedli septembra 1939, ko se je začela vojna.

Adenauer kmalu v ZDA?

WASHINGTON, 21. — Tiskovni predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva MacDermott je izjavil danes na tiskovni konferenci, da »ne bi bil nič začuden, če bi kancler Adenauer v prihodnjih dveh mesecih obiskal ZDA». MacDermott ni hotel dati podrobnejših pojasnil.

Republikanski poslanec Javits pa je danes v kongresu izjavil, da ustvarjajo pogoji, ki jih je postavil nemški Bundestag za sodelovanje v evropski obrambni skupnosti, »veliko nevarnost» za obrambo Evrope, in da pogoji, ki jih je postavila francoska skupščina, «položaja niso izboljšali». Javits je izrazil obžalovanje, ker «ameriška vlada ne poskuša zavirati barantanja, v katero silijo Adenauerja nacionalistični krogi».

Predstavnik britanskega visokega komisarja v Nemčiji pa je izjavil, da mešane nemško-zavezniške komisije za revizijo procesov proti vojnim zločincem ne bo mogoče ustanoviti pred podpisom splošne nemško-zavezniške konvencije.

Pogajanja za premirje na Koreji

PAN MUN JOM, 21. — Poveljstvo ZN vztraja na svojem stališču, da Sovjetske zveze ni mogoče imeti za nevtralno državo, ki bi mogla nadzorovati korejsko premirje.

Na današnjem sestanku častnikov glavnih stanov v Pan Mun Jomu so severni znova vztrajali v trditvi, da je Sovjetska zveza nevtralna država. Polkovnik Don Darrow, predstavnik poveljstva ZN, je na sestanku obrazložil stališče ZN do tega vprašanja.

«Poveljstvo ZN — je rekel Darrow — je mnenja, da je v interesu vseh prizadetih, naj bi bile članice nadzorstvene komisije izbrane med onimi narodi, ki ne mejijo na Korejo in ki niso bili niti v preteklosti neposredno prizadeti v korejskem vprašanju».

Darrow je poročal, da ni prišlo do nobenega napredka v vprašanju izmenjave čet in pristanišč za dovoz. Nekoliko uspeha pa je bilo doseženega v pogledu formulacije predlogov o izmenjavi ujetnikov.

Izvajanje ustavnega načela o ločitvi cerkve od države v Jugoslaviji

Špekulacije protijugoslovanskega tiska z napačnim poročanjem o ločitvi bogoslovnih fakultet od državnega šolstva - Kako je s poukom verouka

BEOGRAD, 21. — Nekatere tuje novinarske agencije so pred dnevi objavile vest, da nameravajo jugoslovanske oblasti zapreti katoliške in pravoslavne bogoslovne fakultete v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. To vest je izkoristil sovražni tisk, češ da je to nov dokaz o pregnanju duhovnikov in cerkve v Jugoslaviji. V merodajnih krogih se danes zanikuje resničnost teh vesti.

Vest tujih agencij je verjetno izšla iz dejstva, da so upravne omenjenih fakultet obveščene, da bodo v bodoče na podlagi ustavnih načel bogoslovne fakultete ločene od državnega šolskega sistema in da bodo morale same skrbeti za svoje vzdrževanje. Država bo v sporazumu s cerkvenimi oblastmi dajala fakultetam samo materialno pomoč. Iz krogov srbske pravoslavne cerkve se je že izvedelo, da namerava srbska pravoslavna cerkev ustanoviti duhovniško akademijo namesto teološke fakultete.

Vsi ti ukrepi pa ne pomenijo omejitve verskega udejstvovanja, temveč samo uresničenje ustavnih načel, ki predvidevajo popolno ločitev cerkve od države, načel, ki so izvedena v mnogih naprednih državah na zahodu kot na primer v Franciji, ZDA in drugod. Zaradi popolne uvedbe ustavnih načel o ločitvi cerkve od države je s prvim februarjem t. l. ukinjen v šolah tudi pouk veronauka. Namesto veronauka se predava etika. Veronauk pa se lahko nemoteno poučuje v cerkvah, toda le pod pogojem, da se ne zlorablja za širjenje propagande proti državnemu redu v Jugoslaviji. Duhovnikom, ki bodo pouk veronauka zlorabljali v nedemokratične politične namene, bo ljudska oblast odvzela pravico pouka.

Časopisje Slovenije poroča, da je bil napadalec na škofijskega vikarja Vouka kaznovan z zaporno kaznijo.

Jugoslovanski veleposlanik v Indiji dr. Joža Vilfan je danes obiskal predsednika in zunanjega ministra indijske vlade Nehrua, s katerim je imel daljši razgovor. Jutri bo izročil poverilna pisma predsedniku indijske republike Rajandru Prasadu. V zvezi z imenovanjem dr. Vilfana za veleposlanika v Burmi je vlada Burme izdala uradno poročilo, v katerem izraža prepričanje, da bo imenovanje dr. Vilfana za veleposlanika prispevalo k utrditvi prijateljskih vezi med obema državama. Burmanski tisk je na vidnem mestu objavil to sporočilo vlade.

Danes je z Reke odpotovala na kongres Mednarodne zveze športnega ribištva v Rimu tričlanska jugoslovanska delegacija.

Garner v Londonu

LONDON, 21. — Podpredsednik Mednarodne banke Robert Garner je danes prišel v London, kjer se bo z angleškimi oblastmi razgovarjal o načrtu za ureditev petrolejskega spora. Danes se je sestal s predstavniki zunanjega ministrstva, katerim je poročal o svojih razgovorih z Mosadekom. Na letališču je novinarjem v bistvu povedal to, kar vsebuje že objavljeno uradno poročilo. Dodal je, da bo njegov čas njegovega bivanja v Londonu odvisen izključno od zunanjega ministrstva. Računa pa, da bo tam ostal tri dni in bo nato verjetno odpotovan v Washington, da nadaljuje pogajanja.

Načrt za izseljevanje iz Evrope

ŽENEVA, 21. — Medvladni odbor za izseljence iz Evrope je danes začel razpravljanje o začasnem načrtu te organizacije za tekoče leto, ki ga je predložil začasni ravnatelj Pierre Jacobsen. Na podlagi tega načrta bo odbor preskrbel prevoz v prekomorske dežele 137.500 izseljencev. Pogajanja z državami, ki bodo te izseljence sprejele, pa so še v teku. Načrt predvideva tudi nadaljevanje izseljevanja beguncev in drugih oseb, ki ga je že začela IRO. Iz Italije bodo izselili 35.000 oseb, iz Nemčije 55.000, iz Avstrije 17.400, iz Grčije 18.000, iz Nizozemske 13.000, iz Trsta 3.300, manjše skupine pa iz drugih držav. Te izseljence bodo v glavnem pripeljali v ZDA, Avstralijo, Kanado, Novo Zelandijo in v Latinsko Ameriko.

Edenova poslanica vladnemu predsedniku Maher paši

V poslanici izjavlja, da želi Velika Britanija popolni sporazum z Egiptom - Sedanji razgovori so le priprava nego začetja - Maher paša poudarja zahtevo po izpraznitvi in združitvi Nilove doline

KAIRO, 21. — Danes je prišel v Kairo egiptovski poslanik v Londonu Amr paša, ki je takoj odšel k ministrskemu predsedniku Maher paši, s katerim se je razgovarjal dve uri. Na razna vprašanja novinarjev je odgovoril samo, da ni sedaj predviden noben nov razgovor med njimi in Edenom. Pozneje je Amr paša poročal o svojih razgovorih v Londonu načelniku kraljevega kabineta Afifi paši.

Maher paša pa je nocoj izjavil, da mu je britanski zunanji minister Eden v svoji osebni poslanici izrazil željo Velike Britanije, »naj bi prišlo do čim prejšnjega in popolnega sporazuma z Egiptom». Dodal je, da poslanica ne vsebuje nobenega predloga ali določene podlage za bodoče razgovore, pač pa izraža mnenje britanske vlade, da sedanji položaj zahteva popoln sporazum med Veliko Britanijo in Egiptom.

«Z naše strani — je dejal dalje Maher paša — sprejmemo samo temeljno načelo, ki ga sprejema vsa država: Izpraznitev in združitev Nilove doline».

Dodal je še, da so sedanji razgovori pripravljalni in da bodo morda trajali dolgo, pripravili pa bodo pot za poznejša nagla in uspešna pogajanja.

Na vprašanje novinarjev o stališču glede razveljavitve angleško-egiptovske pogodbe je Maher paša izjavil, da je to bilo vedno njegovo mnenje, tudi še preden je bilo egiptovsko vprašanje načeto pred Varnostnim svetom.

V Kairu se je danes francoski poslanik De Murville razgovarjal z britanskim poslanikom Stevensonom, ki ga je obiskal, potem ko se je prej razgovarjal z ameriškim poslanikom. Britanski krogi so mnenja, da so pri teh razgovorih proučili rezultat razgovorov med Edenom in Amr pašo. Predstavnik britanskega poslaništva je nocoj izjavil, da je upati, da bo Maher paša v kratkem pozval britanskega poslanika, zato da se začnejo pogajanja za rešitev sedanjega spora. Pripomnil je, da mora za to dati pobudo egiptovska vlada, ker je enostransko odpovedala pogodbo iz leta 1936, ki jo imajo Angleži še vedno za veljavno do leta 1956. Predstavnik je pripomnil, da je štiristranski načrt, «ki je prožen in se da prilagoditi» še vedno podlaga, na katere bi se oprlo britansko stališče pri bodočih pogajanjih, vendar pa so Angleži pripravljeni proučiti vsak drug predlog, ki bi lahko zadovoljil obe strani.

Politični opazovalci poudarjajo, da v Kairu in Londonu proučujejo vzporedno vmesne formule med predlogi štirih in predlogi Arabske lige za obrambo Srednjega vzhoda.

V Libiji so bile te dni prve volitve. Na sliki vidimo ministrskega predsednika Mohameda Muntasserja, ki govori na nekem volilnem zborovanju.

Mrtvi in ranjeni pri spopadih v Libiji

TRIPOLIS, 21. — Danes je prišlo do resnih incidentov v Tripolisu, ko se je večja množica zbrala pred vladno palačo. Nastopila je policija, da razžene demonstrante. Pri tem je padlo več bomb, policisti pa so začeli streljati in ranili več demonstrantov. Šele čez eno uro se je policiji posrečilo demonstrante razgnati in vzpostaviti red. Bil je 1 mrtev, 11 pa ranjenih. Uvedli so policijsko uro od 6. ure zvečer do 6. ure zjutraj. V drugih delih mesta je bilo več britanskih državljanov napadenih s kamenjem. Tudi v Mizurati in Honsu je prišlo do demonstracij in uvedli so policijsko uro.

Dokončni podatki o volitvah še niso znani. V Tripolitaniji je od 35 sedežev dobila opozicija 8. V mestu Tripolis pa je dobila opozicija vseh 5 sedežev. Včeraj je prišlo do demonstracij v Suk Ej Giuma, pri čemer sta bila 2 mrtva in 24 ranjenih.

Kočljivo vprašanje Nemčije danes na vrsti v Lizboni

Vojaški odbor je odobril načrt evropske vojske in Eisenhowerjeve predloge za gradnjo vojaških objektov - Ožja seja zunanjih ministrov

LIZBONA, 21. — Danes so obrambni ministri 14 članic atlantske obrambne zveze na skupnem sestanku proučevali poročila, ki jih je predložil vojaški odbor. Ta poročila, ki jih bodo sedaj objavili, zadevajo organizacijo cele mreže obrambnih oporišč na področju zahodne Evrope. Predloženi načrti vsebujejo najmanjše zahteve generala Eisenhowerja za uspešno obrambo Evrope. Vojaški odbor atlantske zveze jih je skrbno pripravil in jih sporazumno z začasnim odborom, kateremu predseduje ravnatelj uprave za vzajemno varnost, Averell Harriman, vskladil z zmogljivostjo in s potrebami posameznih članic. Vojaški odbor priporoča, da se ti načrti uresničijo v prihodnjih 18 mesecih. Obrambni ministri bodo skupaj s finančnimi ministri pozneje razpravljali o vplivu, ki ga bodo predloženi obrambni načrti imeli na finančno stanje prizadetih držav.

Ravnatelj uprave za vzajemno varnost, W. Averell Harriman je predložil poročilo začasnega odbora in osnutek resolucije o izvajanju ukrepov, ki jih predlaga začasni odbor. Harriman je naglasil, da mora NATO sedaj polagati večjo važnost na stvarno delo kot pa na nagite. Nato so takoj odobrili finančno stran obrambnih načrtov.

Kot poročajo, predvideva načrt začasnega odbora skupno 50 divizij do konca tega leta. V tem številu niso všteti grški in turški vojaški oddelki, ker je začasni odbor začel svoje delo pred sprejemom obeh držav v NATO. Prav tako načrt ne upošteva Islandske in Portugalske, ki ne dajeta čet atlantski organizaciji; Islandska sploh nima oboroženih sil in zaradi tega niti ne sodeluje pri delu vojaškega odbora.

Vseh 50 divizij do konca tega leta še ne bo pripravljenih za borbo, temveč bodo na raznih stopnjah organizacije od popolnoma vzpostavljenih divizij do kadrskih oddelkov. Trenutno ima Eisenhower dvajset divizij, vendar je njegova najbolj šibka točka v pomanjkanju splošnega načrta za mobilizacijo, ki bi v primeru potrebe v kratkem času omogočil okrepitev njegovih sil. Vseh 50 divizij naj bi bilo pripravljenih v treh letih.

V tem številu tudi ni vštet nemški prispevek, ker bo po podpisu pogodbe o evropski vojski potrebnih 12 do 18 mesecev za rekrutiranje in izvežbanje nemških oddelkov; poleg tega tudi ni upanja, da bi bila pogodba podpisana pred letošnjim poletjem.

Načrt evropske vojske, ki ga je danes odobril vojaški odbor, predvideva skupno 43 divizij, ko bo v celoti izvršen. Francija bi dala 14 divizij, Zahodna Nemčija 12, Italija 12, dežele Beneluxa skupno 5. Sodijo, da bo evropska vojska skupno štela 1,400.000 mož. Po tri divizije različnih narodnosti bi bile združene v armadne zbore.

Danes so se sestali zunanji ministri na ožjo sejo za zaprtimi vrati. Izve se, da je Acheson poročal o položaju na Koreji. Schuman o Indokini in Eden o Egiptu. Acheson je med drugim zatrdil, da se ZDA skrbno izogibajo nevarnosti, da bi se «mala vojna» na Koreji spremenila v veliko vojno. Tri ministri so tudi na kratko poročali o svojih razgovorih z Adenauerjem. Obširneje so o teh razgovorih govorili na jutranji seji treh «velikih» z zunanjimi ministri Beneluxa.

Najbolj kočljivo vprašanje na lizbonski konferenci — Nemčija — doslej še ni prišlo na vrsto. O njem bodo začeli govoriti jutri, ko je na dnevnem redu proučevanje onega dela poročila namestnikov, ki govori o Nemčiji.

Na tiskovni konferenci so danes novinarji vprašali turškega zunanjega ministra Keuprulija, ali je Turčija pripravljena proučiti možnost obrambnega načrta izven NATO, pri katerem bi bila udeležena tudi Jugoslavija. Kueprulu je odvrnil: «Doslej ni bilo storjeno prav nič v tem smislu. Vemo pa, da je Jugoslavija pripravljena braniti svojo neodvisnost pred vsakim napadom; za vse svobodne narode je to jugoslovansko stališče izredno pomembno in koristno».

Na sedežu NATO v Londonu so izdali danes

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, petek 22. februarja Marjeta, Ant. Divka
Sonce vzide ob 6.58, zatone ob 17.40. Dolžina dneva 10.42. Luna vzide ob 5.20, zatone ob 13.49.
Jutri, sobota 23. februarja Marta, Bludomir

Razvoj klerikalne politike v Italiji

V italijanski notranji politiki beležimo nekaj novega. Predvsem moramo poděrtati imenovanje profesorja Alojzija Gedde za predsednika italijanske Katoliške akcije. Profesor Gedda je zamenjal odvetnika Veroneseja. Prof. Gedda ni navaden človek, in ne smemo ga imeti niti za predstavnika neke določene politične struje. Prof. Gedda zastopa mišljenje da je treba dati večji vpliv «državljanskim odborom», z drugimi besedami, da se tem odborom omogoči čim večji in neposrednejši vpliv v političnem življenju. Zaradi tega ne smemo misliti, da gre pri imenovanju novega šefa Katoliške akcije samo za zamenjavo oseb, ampak moramo to zamenjavo smatrati za spremembo splošne politične linije Katoliške akcije. Na samem sedežu krščanske demokracije v Rimu so v skrbeh zaradi razvoja, ki ga more imeti to imenovanje. Nihče si ne upa boriti proti temu človeku, ki uživa popolno zaupanje in zaslombo pri samem papežu. S tem v zvezi se širijo glasovi, da utegne biti prof. Gedda eventualni naslednik De Gasperija, ker se v demokrščanskih in cerkvenih krogih smatra, da De Gasperi kmalu ne utegne biti več kos položaju.

«Državljanski odbori» bi utegnili na ta način postati pravi gospodarji položaja, ker bi izpodrinili v javnem življenju organizacijo krščanske demokracije, ki ne uživa več tolikšnega zaupanja, spričo dejstva, da je notranje zelo razdvojena med raznimi strujami.

Vpliv novega predsednika Katoliške akcije se je takoj občutil. Že De Gasperi je v svojem govoru mladini poudaril, da se kljub razprtijam v stranki ne sme pozabiti ne enotnost, ki je osnovne važnosti v sedanjem obdobju italijanskega političnega življenja. S tem je nakazal smer politične akcije, ki jo namerava razviti Katoliška akcija, predvsem preko «državljanskih odborov», ker se Katoliška akcija sama ne sme odkrito mešati v politično življenje. Glavno vprašanje je kako združiti čim večje število Italijanov pod vodstvom demokrščanske stranke.

Zanimivo se ogledati si kako se je ta akcija vršila na sindikalnem torišču. Že za časa narodnoosvobodilne borbe je bila vzpostavljena delavska enotnost v kateri so sodelovale predvsem najmočnejše stranke, kakor komunisti, socialisti in demokristjani. Toda koj po osvoboditvi se je za demokristjane postavilo vprašanje kako izogniti se na sindikalnem področju kominformističnemu vplivu na italijansko delavstvo.

To je bila prva naloga, ki si jo je zastavila Katoliška akcija. Že leta 1944 so se katoliški delavci organizirali v takozvane ACLI, in 8. marca 1945 so ta združenja katoliških delavcev imela v Rimu svoj prvi kongres. V prvem povojnem obdobju, ko je bilo še občutiti močan vpliv skupnega sodelovanja v borbi proti okupatorju, tudi na sindikalnem torišču ni bilo hujših sporov s kominformisti. Sam papež je bil prisiljen takrat s potrebno diskretnostjo pohvaliti Di Vittoria, kar so kominformisti natančno smatrali za pristanek vatikanskih krogov in Katoliške akcije na načelo sindikalne enotnosti. Čim pa so se katoliški sindikati okrepili, so se začeli pojavljati spori med njimi in ostalimi sindikalnimi strujami pod kominformističnim vodstvom. Priznati je treba, da so se mogli v tej svoji razbijaški akciji demokristjanski sindikalisti upravičeno skliceva ti na očividno sektašenje kominformistov, ker je italijanska konfederacija dela z dneva v dan postajala vedno bolj učitna agentura italijanske kominformistične stranke.

In tako je prišlo do cepitve. To je bil prvi uspeh Katoliške akcije.

Kar se je zgodilo na sindikalnem področju, to se je moralo zgoditi tudi na političnem. Utrditi je bilo treba politični monopol demokrščanske stranke, in tako so «državljanski odbori», posvetna roka Katoliške akcije, posegli aktivno v volilno kampanjo leta 1948 in zagotovili ogromno politično premoč demokristjanom. Od tedaj pa ti odbori niso dosegli nobenega vidnejšega uspeha.

Tako je do danes propadel vsak njihov nadaljnji poskus, da bi odcepili večje število delavcev, ki sledijo socialistom in kominformistom. Načrt in cilj, ki so si ga zastavili, je bil zelo ambiciozen. Hoteli so pridobiti nič manj kakor dva milijona delavcev. Poslužili so se vseh sredstev, kar si jih le more človek izmisliti. A uspeh je bil zelo klavrn. Vsega skupaj so pridobili le nekaj tisočev delavcev. Toda prof. Gedda se ni vdal. Pri lanskih upravnih volitvah je vrgel na tehtnico vso težo svojih odborov, a tudi to pot rezultat ni bil prepričljiv, kljub temu, da so se demokristjani že vnaprej zavarovali z novim volilnim zakonom, ki favorizira povezane stranke.

Toda način in metode, ki se jih poslužuje prof. Gedda v organizaciji in dejavnosti «državljanskih odborov» na naletijo na brezpogojno odobravanje niti med verniki niti med Katoliško akcijo samo. Mnogi so ugovarjali, da je način, ki se ga prof. Gedda poslužuje za razvijanje in poglabljanje cepitve na sindikalnem področju nevaren, in da utegne spraviti Katoliško akcijo ob «dober glas». Toda zdi se, da se je borba med pristaši in nasprotniki metode prof. Gedde zaključila v korist slednjega. Zato se mnogi sprašujejo kakšne posledice utegne imeti njegovo imenovanje za predsednika Katoliške akcije, zlasti ker je znano, da se Katoliška akcija kot taka ne sme neposredno mešati v političnem življenju. Kaže pa, da bo kot predsednik Katoliške akcije prof. Gedda imel še večjo oblast in možnost nuditi «državljanskim odborom» še večjo podporo v njihovi akciji, ki teži za tem, da se demokrščanski stranki zagotovi trajno oblast nad celotnim italijanskim javnim življenjem.

SKLEPI POKRAJINSKEGA UPRAVNEGA ODBORA

Števerjanski občini bodo povišali blagajniški predujem

Sprejet je bil tudi sklep o povrnitvi škode, ki so jo povzročile zavezniške čete

GORICA, 21. — Na svoji zadnji seji dne 20. februarja je pokrajinski upravni odbor pod predsedstvom podprefekta Di Pasqualeja sprejel sledeče sklepe:

Pokrajinska uprava: prispevek šolski blagajni realne gimnazije in strokovne šole v Tržiču; doklada nameščencem za popravilo koles; povrnitev škode, ki so jo povzročile zavezniške čete; plačilo za tiskarsko in knjigoveško delo bolničarju Brumatu Cezarju.

Občina Gorica: naročnina za nočnega čuvaja za leto 1952.

Občina Števerjan: uprava potrošniškega davka; povišek blagajniškega predujma; potrošniški davek za prvo šestmesečje 1952.

Občina Doberdob: obračun 1951.

Občina Dolenje: pogodba s Selveg za dobavo električnega toka.

Občina Tržič: povoljni izdatki za tretjo obrtniško razstavo; prispevek za leto 1951; prispevek 25 tisoč lir za štipendijo mons. Margottija.

Občina Krmin: zakup izterjevanja pristojbin za klanje živine-odloženo.

Občina Kopriva: podaljšanje roka za izterjevanje davka 2 odst za leto 1952 na vino, mošt in grozdje, namenjenim drugim občinam; povišek potrošniškega davka na električni tok; družinski davek za leto 1952.

Občina Zagraj: prodaja občinskega zemljišča.

Občina Gradež: posojilo 21.500.000 lir za Mestno hranilnico v Trstu za javna dela; popravilo asfaltiranih cest in asfaltiranje Ul. Galilei.

Sempeter ob Soči: pristojbine na policijsko dovoljenje, na stroje za ekspress-kavo, na zemljišča, stavbe, kmečke dohodke in reklamne deske.

Občina Turjak: obračun za leto 1951; blagajniški predujem; družinski davek za leto 1952.

Nadalje je odbor sprejel priziv proti zavrnitvi trgovske obrtnice, ki ga je vložil Lippi Rudolf iz Gorice. Zavrnil pa je prizive trgovcev Visintin Ivanke iz Tržiča, Luci Angela iz Tržiča in Colombi Amalije iz Tržiča.

Pokrajinski svet se bo sestal 1.

GORICA, 21. — Pod predsedstvom odv. Culota je odbor pokrajinskega sveta imel pred dnevi redno tedensko sejo, na kateri so odborniki obravnavali samo vprašanja upravnega značaja.

Sprejeli so številne sklepe v zvezi z nameščenci pokrajinske uprave in so nato razpravljali o značaju, ki ga bodo dali upravi nove kmečke zadruge pokrajinske umetnine. Odobrili so tudi izdatek 650.000 lir za razne dobave zavodom, ki spadajo pod pokrajinsko upravo.

Nato so določili, da bo prihodnja seja pokrajinskega sveta v prostorih Trgovinske zbornice v soboto 1. marca.

Pokrajinski svet bo na prihodnji seji nadaljeval z razpravo o gradnji ceste Tržič - Gradež

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

Standreška dekleta v družbi z jugoslovanskim smučarskim skakalcem zidarjem, ki je v ponos vseh prisotnih Slovencev zmagal na mednarodnih tekmah v Trbižu.

Sklepi občinskega upravnega odbora

Fluorescentna luč v Ljudskem vrtu. Gradnja odtočnega nabiralnika v Ul. Nazario Sauro

GORICA, 21. — Na torkovi seji je občinski upravni odbor pod predsedstvom župana dr. Bernardisa najprej razpravljal o zasedanju občinskega sveta, o vprašanjih, ki so jih rešili na prejšnji seji in problemi, ki jih svet mora še proučiti.

Nato so prešli k razpravljanju o popravilu Ul. Bombi v zvezi z vhodom v poslopje Bernt. Pri tem je odbor potrdil sklep, po katerem je občina dolžna popraviti samo omenjeni vhoda po načrtu, ki ga je izdelal občinski tehnični urad.

V zvezi z obnovo napeljave električne razsvetljave v ljudskem vrtu na Korzu Verdi, je odbor pristal na predloge gradbene komisije in občinskih podjetij ter sklenil, da bo razsvetljava fluorescentna, ker je cenejša in bolj praktična.

Nato se je odbor pomudil pri proučitvi predloga v zvezi z nakupom zemljišča med državno cesto Gorica-Gradiška in Ločnikom, za izvedbo gradbenega načrta v tem predelu in gradnjo nove ceste. Odbor je sklenil, da bo občina zahtevala načrt o gradnji nove ceste in šele nato kupila potrebno zemljišče.

V zvezi z javnimi deli je odbor odobril tudi gradnjo odtočnega nabiralnika v Ul. N. Sauro. Po tem delu bo občina uredila prostor pred garažo Zetti, ki so ga doslej zanemarjali.

Pred zaključkom se je odbor posvetil vprašanjem davčnega značaja v zvezi z Vanonijevo reformo. Razpravljali so tudi o družinskem davku. Pri tem so odborniki izrazili svoje mnenje in opombe o socialnih pojmih, ki so jih upoštevali prejšnja leta. Vendar so se pri tem omejili le na določitev nekaj temeljnih točk, na katere se bo opirala davčna komisija občinskih svetovalcev, ki bo o tem še posebej razpravljala.

Prepoved fotografiranja v obmejnih vojaških conah

GORICA, 21. — Goriški prefekt je odredil, da je v občinah goriške pokrajine in sicer v predelih, kjer so postavili, posebne prepovedne napise, prepovedano fotografirati in snemati slike. Na omenjenih krajih je prepovedano uporabljati daljnoglede.

Kršitelji omenjene odredbe bodo kaznovani po čl. 17 zakona o javni varnosti.

Kaplja litega železa mu je priletela v oko

GORICA, 21. — Ne mine skoraj teden, da bi ne prišlo v Livarni Safog do nesreče. Livarniški delavci so zaposleni pri zelo nevarnem delu in zato vedno izpostavljeni hudim nesrečam. Vsaka najmanjša neprevidnost se jim prav gotovo maščuje.

Pri prelivanju litega železa se je danes opekel 35-letni delavec Michelotti Enio iz Ul. Rabatta 5, ki mu je kapljla litega železa zletela v desno oko.

V bolnici pri Rdeči hiši kamor ga je pripeljali rešilni voz Zelenega križa, so mu nudili potrebno pomoč. Ozdravel bo v dvajsetih dneh.

Trbiž

V Trbižu so v letošnji zimski sezoni odprli več novih gostiln, in sicer: gostilno «Carella», last g. America Carella in gostilno «Triestea», last gospe Elise Teppan. V Žabnicah je bila odprta gostilna «Al montone», v Predilu pa gostilna «Montere».

Zamrzava nakaznic za bencin

GORICA, 21. — Trgovinska zbornica obvešča vse, ki imajo razveljavljena nakazila za bencin in druga goriva proste cone, da je omenjena nakazila čas menjati samo do 25. t. m..

Zato priporoča vsem potrošnikom, da se pravočasno zglasijo na pristojnih uradih.

Skrajna zanemarjenost zdravniške oskrbe v Beneški Sloveniji

Številne občine in doline so brez lastnih zdravnikov Ljudje si morajo pomagati s primitivnim zdravljenjem

Vprašanju zdravniške pomoči prebivalstvu Beneške Slovenije so odgovorne oblasti posvetile do sedaj vse premalo pažnje. Tako nima niti vsaka občina, pa celo niti vsaka dolina svojega zdravnika, ki bi lahko prihitel v primeru potrebe takoj na pomoč.

Občina Prapotno sama mora v primerih potrebe klicati na pomoč zdravnika iz Cedada; Nediška dolina ima svojega zdravnika v Sv. Lenartu, ki pa mora skrbeti tudi za druge vasi, kot Srednje, Dreko itd. Drug tak občinski zdravnik je v Spetru, katerega se poslužujejo prebivalci Špetra, Podbonesca in drugih vasi. Ostale doline, kot na primer Terska in Reziška dolina so v še slabšem položaju, to na zaradi tega, ker so vasi raztresene po hribih, do katerih se ob slabem vremenu le težko pride. Tako na primer nimajo v občini Tajpan niti enega zdravnika, to se pravi, da se mora približno 3000 prebivalcev zatekati v primeru potrebe k zdravniku v Nemali ali pa drugam. Pred nedavnim se je celo zdravnik, ki je obiskal in zdravil bolnike Terske doline preselil v Tarcent, odkoder prihaja le nekajkrat tedensko v VEDRONCO. Rezijska dolina ima svojega zdravnika, ki pa prebiva v RAVENCI. Že iz navedenega vidimo, da je število zdravnikov vse premajhno, da bi lahko krilo potrebe prebivalstva.

Razen tega je v Beneški Sloveniji zelo pomanjkljivo in slabo tudi cestno omrežje. Večkrat bi zdravnik lahko opravil še v času svojo dolžnost, če bi do vasi vodila primerna cesta. Zgodi se namreč, da mora zdravnik istočasno obiskati kar dva bolnika, ki stanujeta v dveh, med seboj oddaljenih vaseh. Če bi bili obe vasi med seboj povezani z dobro cesto, bi zdravnik lahko obiskal oba bolnika, tako se pa mora omejiti na obisk tistega, do katerega vodi boljša in lepša cesta. Glede nosedov je vprašanje še bolj kritično: primanjkuje namreč tudi zadostno število izurjenih babic. Če lahko bolnik nekaj ur počaka, je pomoč babice pri porodnici nujna in nadvse potrebna. In vendar si morajo žene, zaradi pomanjkanja babic mnogokrat same pomagati.

Zaradi tega položaja ni čuda, če se naše prebivalstvo še ni sprijaznilo z načinom modernega zdravljenja in če zdravnikom ne zaupa. Ker so bili vedno prepuščeni le sami sebi, si v primerih bolezni pomagajo z domačimi zdravili kot pač vedo in znajo. Seveda nočemo s tem obsoditi botaničnega zdravilstva. Nasprotno, uspehi, ki jih je z zdravljenjem z rastlinami dosegla gospa Anna Smit v Reziški dolini, so zelo veliki. Hočemo samo opozoriti, da se ljudje ne poslužujejo samo zdravilnih zelišč, temveč tudi vseh mogočih drugih pripomočkov, ki imajo po njihovem mišljenju moč, da jih ozdravijo.

Zakaj ne bi odgovorne oblasti poskrbele, da bi se o vprašanju zdravstva razpravljalo in govorilo tudi v šolah? Zakaj se na primer ne poiasni otrokom in njihovim staršem, kako važno je na primer cepljenje proti raznim boleznim? Mnogi otroci pri nas smatrajo cepljenje za nekaj povsem odveč in nepotrebnega ter se ga celo bojijo in se mu izmikajo. Starši, ki o tem vprašanju prav tako niso poučeni, jih strašijo češ, če ne boš priden, te bo zdravnik cepil in ti dal injekcije. Tako si otrok ne zamišlja zdravnika kot človeka, ki mu noče pomagati, temveč da mu bo nasprotno škodil ter se ga zato s strahom izogiba.

Dosti se je že govorilo o potrebi otvoritve ljudskih šol, v kateri bi dobili vsaj osnovno znanje vsi nepismeni ali pol nepismeni prebivalci. V teh šolah bi lahko ljudi poučili tudi o vprašanju modernega zdravljenja in tudi o drugih prav tako važnih problemih. Toda zaenkrat je vprašanje teh šol nerešeno in prav nobenih izgledov ni, da bi bilo tudi v kratkem storjeno v tem pogledu kaj pozitivnega.

Toda tudi ekonomske razmere v katerih živi naše prebivalstvo vplivajo mnogokrat da se le redkokdaj zateka po pomoč k zdravniku.

Položaj je res zelo kritičen ter ga bo treba na vsak način čim prej rešiti.

45 let dela za občinsko skupnost

VRH, 21. — Na Goriškem praznujemo malo tako pomembnih obletnic, kot jo te dni praznuje sovodenjski občinski svetovalec Anton Cotič z Vrha. Cotiču namreč ta teden mineva 45 let, odkar je prvič kandidiral in bil izvoljen kot občinski svetovalec v občinski svet v Opatjem selu. Nato je kandidiral tudi v sovodenjski občini, ker je bil prav tako izvoljen. Vse to njegovo delovanje spada v dobo pred prvo svetovno vojno.

Tudi dandanes je Cotič kljub svojim letom še vedno zelo delaven človek in je bil pripravljen sprejeti kandidaturo za sovodenjskega občinskega svetovalca, za kar so ga volivci tudi izvolili.

Ko ta teden praznuje tako pomemben jubilej, mu najprej iz vsega srca čestitamo; poleg tega pa mu želimo, da bi še nadalje deloval v korist svojega vrhovnega prebivalstva in da bi zdrav in vesel dočakal čase, ko bo tudi na Vrhu zasvetila električna luč in pregnala nazadnjaško temo njegove kraške vasice.

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Vedronca

Po dolgi in mučni bolezni je v naši vasi umrla gospa Elena Angeli, žena občinskega kovača, stara 70 let. K pogrebu je kljub visokemu snegu, ki delno onemogoča premikanje, prišlo mnogo ljudi.

Prosnid

Tudi Prosnid v Karnahtski dolini je zaradi snega blokiran. Tako so domačini ostali brez zvez z ostalim svetom in je že začelo primanjkovati hrane. Z največjimi napori so se prebili do mlina in ga popravili ter z njim zmleli nekaj žita. Poleg tega je med prebivalstvom, posebno še med otroki začeli razsajati influenca. Ko je bila sila najhujša, so se v vas prebili vojaki na smučeh, ki so kasneje — kot v Dreki — pripeljali najnujnejša živila in zdravila.

Vendar še ni odstranjena zadnja nevarnost, kajti ljudje se bojijo predvsem nenadnega porasta temperature, ki bi lahko sprožila plazove. Že večkrat se je namreč zgodilo, da so snežni plazovi odnesli in pokopali pod seboj hiše in živino.

Št. Peter Slovenov

Gospa Giuseppina Zamparutti, ki je odprla nov lokal v našem mestu, je od pokrajinskega sveta za turizem v Vidmu dobila sporočilo, da lahko svoj lokal označi z imenom «lokanda». Gre za gostilno «Al Ponte», v katero prihaja več naših ljudi na kozarec dobrega vina.

Fojda

G. Domenico Monteverdi, knjigovodja lokalne podružnice Furlanske banke, je dobil dovoljenje, da sme opravljati specialne bančne operacije. To je dokaz, da postaja Fojda vedno bolj važna v prometu in trgovini.

Pisma uredništvu

Občinski davki in g. „marešalo"

Glede na plačevanje občinskih davkov v občini Prapotno, smo iz te vasi prejeli sledeče pismo:

«Občinski svet v Prapotnem je pred nedavnim zvišal občinske davke, istočasno pa so se mestni očetje tudi pomenili, kako bodo denar čim bolje uporabili, t. j., da bodo od tega vsi imeli koristi. Pri dodeljevanju poviškov se je gledalo tudi na premoženjsko stanje posameznikov. Premožnejši so bili bolj obdavčeni, siromašnejšim so davek celo znižali.

Toda mnogim ta ukrep občinskega sveta ni bil po volji. Tako smo bili presenečeni, ko smo slišali, da se je narednik finančne straže v Prapotnem razburjal zaradi tega ukrepa. Pravijo, da je v avtobusu, in sicer dne 5. feb. zvečer, na progi iz Čedada proti Prapotnemu javno grajal ta ukrep in se o njem grdo izražal. To je toliko bolj žalostno, kajti kot smo izvedeli, mora on plačati samo 3000 lir letnega davka, kar navsezadnje tudi ni tako strašno velika vsota.

Nočemo ponavljati besed, ki jih je izrazil «marešalo» na račun teh davkov, pripomnili bi pa, da je on kot uradna oseba najmanj poklican, da bi kritiziral občinske ukrepe, ki gredo samo v korist vseh občanov. Nasprotno, skrbeti bi moral, da se vsi davki poberejo, da se nato z denarjem lahko krijejo stroški del, od katerih ima vas koristi.

Da se je občinski svet zatekel k tem ukrepom je razumljivo, kajti s svojim denarjem je občina zgradila vodovod za tri okoliške kraje. In to ni bila majhna stvar. Tudi država pobira davke, toda ko so enkrat davki pobrani, tedaj prebivalstvo od tega prav nič nima. Država bi morala prispevati občinam, toda tega ne stori. Tako je n. pr. že nekaj let zapovrstjo vihar uničil letni pridelek v treh vaseh te občine pa vendar ni država občini in prizadetim prebivalcem v nobenem pogledu priskočila na pomoč. Kljub temu obdavčujejo kjer le morejo. Se prejšnjo nedeljo so kaznovali nekaj gostilničarjev z globami....

Žalosti nas neprimerno obnašanje narednika finančnih straž v Prapotnem, posebno še, ko je vse prebivalstvo tega kraja bilo z njim vedno skrajno vljudno. Zato bi tudi od njega pričakovali, da bi se vsaj o občinskem svetu dostojno izražal».

Nekaj prebivalcev iz Prapotnega

Zlivanje gnojnice

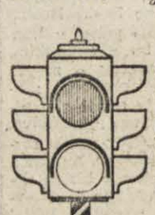

GORICA, 21. Brali smo odgovor goriškega urednika «Demokracije» in se nismo čudili. Pričakovali smo zlivanje gnojnice in to tudi dočakali. Zato se obračamo od takega pisanja, ker je tuje slovenskemu človeku na sploh, tuje in škodljivo pa slovenskemu zamejstvu.

Glavnina slovenskega zamejstva je zdrava in nima nobenih «karierističnih teženj». V njej živi samo misel, da je treba slovenstvo ohraniti za vsako ceno. Zato ji je tuje vsako zmerjanje in kovanje političnega kapitala na račun čudežev, ki naj bi spremenili sedanjo politično pot nekaterih režimov. Nam je ta ugotovitev več kot dovolj!

Vse kar se bo protivilo tej zdravi misli in skušalo s silo zavreti naraven razvoj slovenskega zamejskega hotenja, vse to bo ostalo zadaj, pozabljeno od vseh in obsojeno.

V vsakem primeru pa bo ostal slovenski narod, ki je edino poklican ukrepati o sedanji politični poti, da prepreči poćrešnemu tujcu novo glodanje slovenskega narodnega telesa, ki je brez straže prepuščeno neznani usodi.

In ta slovenski narod je po vseh bridkih izkušnjah spoznal, da ga pred nadaljnjim propadanjem uniči samo enotnost zdravih nekarierističnih sil, enotnost slovenskega mišljenja in delovanja.

To pripominjamo k odgovoru «Demokracije» na našo ugotovitev, da je enotnost slovenskega zamejstva med samim prebivalstvom močno občutena.

„Soča" pred procesom

zaradi članka pod naslovom „Taki naj pridejo pred sodišče" v zvezi s procesom proti Beneški četi

GORICA, 21. — Glasilo Demokratične fronte Slovencev v Italiji «Soča» je 3. novembra pisalo o pripravljanju procesa proti Beneški četi in s tem v zvezi ponatisnila 3. novembra lanskega leta članek pod naslovom «Taki naj pridejo pred sodišče», ki je bil nekaj dni prej objavljen v «Slovenskem poročevalcu» in ki ga je podpisal bivši partizan J. P.

Zdi se, da pisanje slovenskega tednika «Soče» nekaterim ljudem ni bilo po godu, zlasti ne ker jih zapleta v nekam dvomljive zveze med vojno. Zato so se ljudje, ki so v listu imenovani, čutili prizadete in vložili proti odgovornemu uredniku «Soče» Ivu Marinčiču tožbo, in bo imel sodno razpravo «per diretissima» dne 26. februarja pred goriškim sodiščem.

Tožitelji so neki Aldo Špekonja, Silvano Gasperini in še neka tretja oseba.

Tako smo prišli do novega dokaza, da se v demokratični Italiji tisku kaj slaba godi, če se preveč posluži opevane demokracije in svobode. Pri vsej tej «demokraciji in svobodi» in pri vseh protifašističnih zakonih je le vseeno najbolje, da ne opomnažamo tisočem in tisočem fašistov v Italiji njihove preteklosti, ker se lahko zgodi, da moraš zaradi tega na zatožno klop.

Prepričani pa smo, da bo pravici zadoščeno in da bo glasilo Demokratične fronte Slovencev v Italiji «Soča» skupaj z odgovornim urednikom oproščeno, ker ni nič bolj protiustavnega kot kršenje najosnovnejših demokratičnih svoboščin, ki so: svobodą govora, tiska, obveščanja, zborovanja itd.

PODPORE ZA BREZPOSELNE razdeljujejo v sovodenjski občini

240.000 lir bodo razdelili med 118 oseb

SOVODNJE, 21. — Že pred časom smo pisali, da bo sovodenjska občina pričela v najkrajšem času z razdeljevanjem podpor brezposelnim. Te dni pa je županstvo denar prejelo in pričelo z razdeljevanjem. Razdelilo bo 240.000 lir.

Brezposelne je razdelilo v tri skupine:

v prvi skupini najbolj potrebnih je 18 zainteresirancev, ki bodo dobili po 4.000 lir; druga skupina šteje 39 oseb, ki bodo prejele po 2.500 lir in tretja skupina z 61 ljudmi, ki jim bodo dali po 1.000 lir.

Razdeljevanje so pričeli včeraj na županstvu. Trajalo bo do 29. februarja. Kdor do navedenega dneva ne bo dvignil podpore, bo zapadla.

TRŽAŠKA BORZA

Funt šterling 1.580, švicarski frank 156, dolar 680, marengo 6450, zlato 880.

KINO

VERDI. 16.30: «Nancy gre v Rio», J. Powell.
VITTORIA. 17: «Zadeva Paradine», G. Peck in A. Todd.
CENTRALE. 17: «Henrik Caruso», G. Lollobrigida in E. Randi.
MODERNO. 17: «Nevarni mladoletniki», J. Jenkis in J. Craig.

TRETJI SEZNAM prijavljenih dohodkov

ki so bili registrirani preteklega oktobra

GORICA, 21. — Nadaljujemo z objavo dohodkov, ki so bili prijavljeni preteklega oktobra.

Boris Kerševan, trgovina dvokoles 100 tisoč; Ladislav Kogoj, mesar 10 tisoč; Adolf Koll, zobozdravnik 250 tisoč; Pavel Koll, zobotehnik 100 tisoč; Jožef Komavli, trgovec 160 tisoč; Angela Komel, trgovka 120 tisoč; Franc Komel, izposojevalnica avtomobilov 20 tisoč; Alojz Komjanc, trgovski zastopnik 710 tisoč; Bruno Krainer, zdravnik 340 tisoč; Julij Krainer, trgovec 350 tisoč; Oton Krainer, trgovec 230 tisoč; Jožef Kramar, prodajalna vina 50 tisoč; Ana Kravanja, potujoča trgovka 10 tisoč; Karel Krpan, čevljar 100 tisoč; Jožica Kriran, trgovina s sadjem in zelenjavo 20 tisoč; Karel Kumar, trgovec 100 tisoč; Ludvik Kuerner, lekarnar 220 tisoč; Ivan Kusterle, avtoprevoznik 120 tisoč; Justin Kusterle, avtoprevoznik 690 tisoč; Anton Laganella, trgovski izvedenec 454 tisoč; Ivan Larise, prodajalna monopolnega blaga 270 tisoč; Leopold Larise, trgovec 770 tisoč; Ivana Lassig, trgovina jestvin 30 tisoč; Gaetano Lazzaro, optik 50 tisoč; Emilija Leban, potujoča trgovka 90 tisoč; Jožica Leban, čevljarna 60 tisoč; Saverij Leban, trgovec 550 tisoč; Aleksander Leghissa, trgovec 190 tisoč; Ferruccio Leghissa, trgovec 290 tisoč; Ivana Leghissa, pekarna 10 tisoč; Jakob Leopoli, mehanik 70 tisoč; Ivan Lingua, geometer 40 tisoč; Jožef Lipizer, vrezovalec 30 tisoč; Lucijan Lipizer, trgovec 20 tisoč; Rudolf Lippi, ribničar 30 tisoč; Egon Lodatti, direktor TELVE 560 tisoč; Jožef Loria, čevljar 240 tisoč; Roza Lotti, prodajalna monopolnega blaga 140 tisoč; Natalija Lullio, knjigarna 90 tisoč; Jožica Lutman, trgovina jestvin 20 tisoč; Tereza Lutman, gostilna 330 tisoč; Ivan Macuz, mesar 250 tisoč; Marija Malic, trgovka 30 tisoč; Roza Montaressi, gostilničarka 50 tisoč.

Roman Mantovan, lekarnar 540 tisoč; Ivan Marega, zdravnik 168 tisoč; Alojz Marega, notar 330 tisoč; Lino Marchi, industrijski izvedenec 470 tisoč; Hubert Marega, trgovec 390 tisoč; Corrado Marroni, industrijec 180 tisoč; Corrado Marostica, drogerija 170 tisoč; Renzo Marra, prodajalna monopolnega blaga 80 tisoč; Anton Martell, trgovec 210 tisoč; Fran Martellani, mizar 800 tisoč; Milan Martellani, trgovec 180 tisoč; Edmea Martinis vd. Tommasi, izposojevalnica avtomobilov 40 tisoč; Marija Martinuzzi, gostilničarka 40 tisoč; Anton Marvin, mehanik 10 tisoč; Karel Mason, skladišče moke 200 tisoč; Jožef Masina, trgovina jestvin 60 tisoč; Jožef Massi, manufakturna trgovina 750 tisoč; Alojz Mattiroli, industrijski mojster 170 tisoč; Mafalda Mauri, frizerka 30 tisoč; Alojz Mauri, industrijec 440 tisoč; Aldo Mazucco, fotograf 20 tisoč.

Srečko Mazucco, čevljar 90 tisoč; Marija Mazzoni, trgovina jestvin 60 tisoč; Klementina Medeot, mesnica 60 tisoč; Marjan Merluzzi, mehanik 90 tisoč; Lambert Mermolja, zobozdravnik 120 tisoč; Anton Mervi, trgovec 70 tisoč; Bogdan Miklus, trgovec 80 tisoč; Stefanja Milani, trgovka 180 tisoč; Angel Milano, prodajalna vina 634 tisoč; Leonard Milocco, trgovec 60 tisoč; Lucija Minelli, čistilka 30 tisoč; Alfred Minini, mesnica 20 tisoč; Marino Mio, fotograf 40 tisoč; Jernej Mischou, prodajalna drv in premoga 780 tisoč; Hadrijan Miseri, lesni trgovcev 200 tisoč; Ivan Mizzon, industrijec 830 tisoč; Vilhemina Molar, hotelirka 60 tisoč; Antonjetta Moira, trgovka 520 tisoč; Delizia Moro, prodajalna sadja in zelenjave 160 tisoč; Zdenko Mucci, sadje in zelenjava 30 tisoč; Roza Mungherli, modna trgovina 40 tisoč; Jožef Musi, trgovec 240 tisoč; Ugo Muzzo, izposojevalnica avtomobilov 100 tisoč; Henrik Nanut, sadje in zelenjava 90 tisoč; Rihard Nardin, trgovec 220 tisoč; Edvard Natino, trgovski zastopnik 80 tisoč.

Alojzija Nemec, čevljarna 70 tisoč; Rudolf Nemec, trgovec 180 tisoč; Pavel Netzbandt, zobozdravnik 20 tisoč; Oreste Nicola, trgovski zastopnik 800 tisoč; Natale Norbedo, zidarski mojster 30 tisoč; Ivan Novani, mesar 150 tisoč; Graziano Obizzi, odpošiljatelj 30 tisoč; Licurgo Olivi, industrijec 140 tisoč; Bruno Olicier, mizar 160 tisoč; Anton Olivo, trgovec 310 tisoč; Ivan Osbat, ravnatelj IMCA 239 tisoč; Rihard Osbat, slaščičarna 310 tisoč; Karla Pace, posestnica 10 tisoč; Marija Pace, posestnica 130 tisoč; Marjan Madovan, drogist 620 tisoč; Bruno Pallavor, trgovec 270 tisoč; Voljem Paoletti, trgovec 9 tisoč; Friderih Papis, industrijec 70 tisoč; Henrih Paron, trgovec 120 tisoč; Jožef Pascoli, mizar 70 tisoč; Valentin Pascoli, odvetnik 249 tisoč; Jožef Paoletti, trgovski zastopnik 250 tisoč.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

Najprej kavelj žerjava potem pa še klada drv

Huda nesreča težaka, ki je bil sprejet v bolnici z ranami na glavi, prsnem košu, trebuhu in nogah

Malo pred 11. uro zjutraj so morali sprejeti na II. kirurškem oddelku naše bolnice 26-letnega težaka Attilio Flora, stanujočega v Ul. Molin a vento št. 38, ki je težko dihal predvsem zaradi hudega udarca po prsnem košu. Ponesrečencu so nadalje ugotovili precejšnjo rano na desni nogi in poškodbo na spodnjem delu trebuha. Če ne bo hujšega, bo Flora okrevaj v 15 dneh.

Ob prihodu v bolnico je izjavil, da ga je med delom v pristaniščU Duca d'Aosta najprej udaril po glavi kavelj žerjava in trenutek kasneje, kot da bi prvi udarec ne zadostoval, mu je priletela na glavo cela klada drv, ki se je odtrgala od žerjava.

Z bradlje na tla med šolsko telovadbo

14-letni dijak Adriano Marussi, stanujoč v Ul. Picciola 1, je včeraj med šolsko telovadbo v šoli «Carli» hotel preiskusiti svoje zmožnosti tudi na bradlji, vendar se mu poskus ni povsem posrečil. Med izvajanjem nekega elementa, je fant zletel na tla in si celo zlomil podlahtnico desne roke in z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnico, kjer so ga s prognozo 30 dni pridržali na ortopedskem oddelku.

Zaradi razrite ceste s kolesom v električni drog

Rešilni avto je včeraj popoldne malo pred 14. uro dvignil na cesti ležečega in precej potolčenega 39-letnega Valentina Zerjala, doma iz Doline št. 14, ter ga takoj odpeljali v bolnico. Zerjala so zaradi rane na čelu nosu in zgornji ustnici, sprejeli s prognozo okrevanja v 10 ali 15 dneh na I. kirurškem oddelku. Ker se sam ni ničesar spominjal, je prometna policija preiskala zadevo in tudi dognala, kako je prišlo do nezgode.

Zerjaj je namreč vozil s svojim kolesom po Istrski cesti v smeri proti Sv. Soboti, ko je pod železniškim mostom v bližini otroške bolnice «Burlo Garofolo», verjetno zaradi zelo razrite ceste, izgubil ravnotežje in zletel s kolesom vred v električni drog.

GLASBENA MATICA V TRSTU
priredi v ponedeljek, 25. t. m. ob 20.30 v Avditoriju
Koncert
OPERNIH SOLISTOV IZ LJUBLJANE
Sodelujejo:
VANDA GERLOVIC - sopran.
RUDOLF FRANCL - tenor.
LADO KOROSEC - bas.
Pri klavirju dr. Danilo Švara
Vabila bodo na razpolago od petka dalje v veži tiskarne Ul. sv. Frančiška 20, tel. 29-477, dnevno od 9. do 11. in 17. do 19. ure. V nedeljo od 11. do 12. ure.
Na Občinah lahko dvignete vabila v pekarni Čok..

ČLANI SNG V TRSTU
VABIJO
vse ljubitelje gledališča
na
VELIKI PUSTNI PLES
V NEDELJO 24. FEBRUARJA 1952
v plesni dvorani v

Od laži do resnice

3.

Lahko ponovim, da je na literarnem področju «Strah in pogum» tipičen izraz pojemajoče življenjske moči tistih socialnih plasti, ki so se v naglem zgodovinskem razvoju mahoma znašle med dvema osnovnima družbenima tokovoma, se zaradi svojih specifičnih materialnih in duhovnih interesov ne morejo in nočejo odločiti da bi se pridružile enemu ali drugemu in jim daneš preti pogin v vrtincu, ki ga ustvarjata ta tokova. Ena teh plasti je plast intelektualnega malomeščanstva, ki njej sodi Kocbek in to potrjuje njegova knjiga «Strah in pogum.»

Predstavnikom te plasti je vsak razvoj, vsak napredek na področju družbenih odnosov odveč, ker je v diametralnem nasprotju z njinovo materialno ali duhovno sebičnostjo. In ko so vendarle prisiljeni gledati, kako se jim — predvsem zaradi zakonitega razvoja proizvajalnih sil in le-tem pripadajočih odnosov — pred očmi podira ta stari «dobri» svet s kopico privilegijev, tradicij, običajev in navad, se v svoji brezperspektivnosti in nerazumevanju dogodkov turobno pogrezajo vase ali pa se dvigujejo v meglene abstrakcije, kjer morejo po mili volji v absolutnih dimenzijah razmišljati o svobodi, resnici, ljubezni, torej o vsem nem gotem in nadzaravnem, ki bi jih edino moglo rešiti krute resničnosti, vse to skladno obenem z njihovimi konservativnimi, bolje rečeno reakcionarnimi filozofskimi in v poslednji konsekvenci tudi političnimi koncepcijami. Z eno besedo oni si žele čudežev, ki bi pomirili ta razdivjani svet, ki ves upehan hrope v cedalje hujših spopadih ter ga v pogledu družbenega razvoja spremenili v absolutno mirovanje.

Osnovni vtis, ki ga ima človek pri čitanju Kocbekovih novel je, da je do smrti zagrenjen nad celotno družbeno stvarnostjo, da je izgubil vero v človeka in človeštvo nasploh, zaradi bednih strasti in odnosov, ki pretresajo svet in so njih nujna posledica dejanja naših ljudi nad ljudmi. Vsaka novela po svoje je nekakšen protest proti nasilju vobče, svojevrsten protest, ki ostane glas vpijočega v puščavi, vse dokler bodo družbo pretresala nepomirljiva rezredna protislovja. V vsaki noveli pod skrbno nastavljeno neko bolestno — obstanju v človeških odnosih, pri katerem bo vladala samo vseobsežna ljubezen in razumevanje, kjer bodo prav ti odnosi osnova vsemu človeškemu žitju in bitju itd.

V zvezi s tem bo poučno navesti, kaj je svoj čas Engels očital Feuerbachu glede na njegovo trditev, ki proglaša abstraktni princip moralnega dobra za odločujočo silo družbenega razvoja. Engels pravi: «Toda ljubezen! ... Da, ljubezen je pri Feuerbachu povsod in vedno tisti čudodelni bog, ki žav pomaga preko vseh teže praktičnega življenja — in to v družbi, ki je razcepljena v razrede z diametralno nasprotnimi interesi. S tem pa je izginil iz filozofije zadnji osamljenek njenega revolucionarnega delovanja in ostala je le stara fraza: Ljubite se med seboj, pazite si krog vratu brez razlike na splošnem stanu — prazne sanje o splošnem pobratenju.»

Pomislimo: eksploatatorski razredi so se — da bi zavrli revolucionarna stremljenja in samozavest eksploatiranih množic ter zabrisali njih upravičene težnje po lastni osvoboditvi — vedno radi posluževali filozofij o pomirjenju najosnovnejših družbenih protislovij, o možnosti mirnega, prijateljskega sožitja med razredi s polarno nasprotnimi si interesi, in vpričo najbrutalnejšega terorja, ki so ga istočasno izvajali nad razredom, ki so mu vse to tako lepo pridigali. Ni nobena tajna, da gre med izumitelji takšnih in podobnih teorij, znanimi apologeti II. internacionale, častno mesto tudi katoliški cerkvi. Takšne prazne, tamorfoze in s stališča zgodovinskega razvoja povsem neaprejemljive, nevarne ter kapitulantske sanje o splošnem pobratenju, ki manj jasno izražene zasledimo tudi v vseh Kocbekovih sodobnih. In čeravno se po svoji naivni, utopični arhaično-idealistični smotrov docela razlikuje od podobnih filoburžoaznih teorij o mirnem sožitju med razredi, je vendar praktična nevarnost pri njihovem učinkovanju ista: pasivizacija izkoriščanih množic in njihova udana, brezpogojna podreditev izkoriščevalcem.

Boris Pahor je imenoval Kocbekovo knjigo etični priročnik. Mogoče, da je res, toda treba je vedeti za koga! Tistim sto in sto milijonom, ki skušajo danes po vseh predelih zemeljske oble z nasiljem streti okove nasilja, da bi res enkrat za vselej nasilje izginilo iz človeških odnosov, ta in podobne knjige ne morejo biti etični priročnik. In če se krščanska metafizična etična načela — ljubite se brez mejo, sovražnje z nasiljem itd. — morejo smatrati kot konservativna celo v pogojih starega sužnjelastniškega Rima, potem so za današnji čas in rabo popolnoma reakcionarna, ker je njih etika, s stališča razvoja, etika družbenega samomora.

Ne mislimo kot Boris Pahor, da «je Kocbek s svojimi novelami prinesel v naše slovstvo dokument, kakršnega do zdaj nismo imeli, in ki slovensko osvobodilno gibanje dviga na tisto visoko etično in moralno raven, ki jo je gibanje v resnici imelo.»

Slovensko osvobodilno gibanje je res imelo visoko etično in moralno raven, ker jo je moralo nujno imeti, če se je kot takšno hotelo zgodovinsko ohraniti, vendar ta etična in moralna raven ni bila tista, ki mu jo danes prisoja Kocbek in je raven družbenih škodljivcev, sebičneževi, da ne rečemo zločincev. Etična in moralna raven slovenskega osvobodilnega gibanja je bila tista, pri kateri so se slovenski ljudje mest in vasi, v uri pred smrtjo, zavestno odpovedali svoji osebni svobodi in neodvisnosti (takšni, kot jo pojmuje Kocbek), postajali zavestno zgodovinsko uporabni in koristni, ter se predajali borbi za narod, za zmago revolucije, za skupno dobro delovnega ljudstva», kot pravilno pravi Tone Fajfar. Tega pa Kocbek v svoji knjigi ni tako prikazal, zato dvomim, če bo kdaj pošten slovenski človek ponosen na to, da imamo v književnosti «Strah in pogum.»

Zakaj je Kocbek šel ter izbrskal, če je sploh bilo možno kaj takega, iz naše narodnoosvobodilne preteklosti prav tisto, kar je bilo v njej najnegativnejšega, pa nam ostane docela nerazumljivo. Mar ni našel, če je že čutil potrebo javno izpovedati svoje nazore in odnos do našega osvobodilnega boja, prav nobenega drugega načina, kakor da je šel, napisal štiri novele in v le-teh presadil svoje neskončno žalostne, nekam eksistencialistično obarvane misli in besede v najbolj odgovorne, tipične predstavnike jugoslovanske osvobodilne borbe: partizanske borce, komandante, komisarje, aktiviste! Kako je smel tako posplošiti te svoje nazore, ta svoj odnos, ki je pravzaprav samo njegov!

Vprašal bi ga, ali res ni bil nikoli priča, kako so recimo partizanski borci v najhujšem ognju in pri največji nevarnosti za lastno življenje, reševali s položajev ranjene tovariše! Še ne spominja več, kako so partizanski bolničarji prenašali ranjence po osem, deset, dvanajst ur dolg, v snegu do kolen, po kozjih stezah in neprehodnih goščavah, da so padali po tleh in hropeli ko živali!

DUSAN FURLAN

(Nadaljevanje sledi)

HRBTENICA JAPONSKIH KOMUNISTOV

Značilnost celotnega programa japonske KP je njen negativni značaj. Napada vse, ne pokaže pa poti, ki naj vodi k demokratizaciji japonskega javnega življenja. To pa ni niti važno za partijo, ki mora predvsem služiti ciljem sovjetske zunanje politike

V hlapčevanju zahtevam ruskih oblastnikov tudi japonski kominformisti prav nič ne zaostajajo za drugimi kremeljskimi kominformističnimi agenturami v inozemstvu, dasi moramo resnici na ljubo zabeležiti njim v dobro bežen poskus upora, ki pa se je zaključil zelo klavrno.

Ta poskus je imel svoj začetek pred dobrim letom, v januarju 1951, ko je glasilo Kominforma napadlo generalnega sekretarja KP Japonske, Nosaka, in celotno partijsko linijo. Na prvo vest o tem napadu je Nosaka odločno odgovoril, da je napad neosnovan, in da ima prav Japonska KP. Dva tedna kasneje je Nosaka že umolknil skupno z ostalimi partijskimi voditelji, medtem ko se je na kongresu, ki so ga s tem v zvezi sklicali meseca marca istega leta, celotni Centralni komite — izvzemši «internacionalistično skupino» Josabura Node — posul s pepelom in «priznal oportunizem partije v povojni dobi». Tako je japonska komunistična partija kapitulirala pred novimi zahtevami sovjetske zunanje politike.

Za časa, ko je SZ še sodelovala z ostalimi velesilami v zavezniškem svetu za Japonsko, in ko je ona še sodelovala, vsaj politično če ne vojaško, pri okupaciji Japonske, je KP Japonske ocenjevala razvoj dogodkov v svoji domovini na sledeči način: «V dobi enega ali dveh let neposredno po kapitulaciji Japonske so bile postopno, a gotovo izvršene razne demokratske reforme... «(Iz poziva KP Japonske v novembru 1949 l.).

Pozneje, ko je sovjetska diplomacija spremenila svojo politiko, je bilo treba menjati linijo KP Japonske. A ker japonski voditelji niso bili zadostno izvežbani v tem, kako se je treba obračati po vetru iz Kremlja, so prejeli lekcijo v tej «stroki» preko organa Kominforma.

Članek, ki se je pojavil 5. januarja 1951 v organu Kominforma, je presenetil japonske voditelje, in 12. januarja istega leta, je vodstvo stranke dalo s tem v zvezi izjavo, kjer beremo, med drugim tudi naslednje:

«Če bodo tovariši v tujih deželah navajali besede in dela naše partije in njenih članov, ne da bi pri tem upoštevali položaj v naši partiji in našem narodu, je očitno, da bo to povzročilo veliko škodo...»

«V tem smislu je treba zelo obžalovati okolnost, da se ni pretresla celotna linija akcije, ki jo je *morala* voditi KP Japonske...»

«Mase imajo drugačen vtis, kakor ga daje ocena v omenjenem članku...»

«Zaradi tega je za ljudske množice nesprejemljiv zaključek članka, ki pravi: «Nosakina »teorija« je teorija olepševanja imperialističnih okupatorjev Japonske. Nosakina «teorija« nima nič skupnega z marksizmom-leninizmom. Nosakina «teorija« je protidemokratska... Torej, Nosakina «teorija« je hkrati protidemokratska in protijaponska».

«Tovariš Nosaka, zaključuje izjava, uživa zaupanje množic in rodoljubov».

A ni potekel mesec dni, in že je Nosaka objavil v partijskem glasilu «Akahata» članek z naslovom: «Nosakina samokritika». To je bila kapitulacija pred Moskvo. Nesprejemljive zaključke glasila Kominforma je bilo treba požreti. In tako je zmagala linija najmanjšega odpora.

A tudi na Japonskem ni šlo gladko izpod rok kominformistični agenturi. V desetih mesecih je morala sklicati tri plenarne seje Centralnega komiteja in dva kongresa, da bi «očistila» in «prepričala» vse neubogljive od Nosake, do Sige, Miamota, Hakamade in Sijna. Radio Moskva je redno prenašal potek te borbe, s posebnim poudarkom pa je objavil resolucijo proti «frakcionašem». S tem imenom se označujejo vsi oni, ki trdijo — kakor je rekel Tokuda — «da ni svobode kritike in ki obtožujejo vodstvo birokratizma. To je očitno kršenje partijskega statuta in trockistična metoda». A ko je bilo to delo opravljeno, je KP Japonske bila zrela za sprejem linije, ki jo danes zastopa, t. j. linije, ki ne le da ne ustreza pogojem in razpoloženju ljudstva, ampak je tudi popolnoma zmešana.

Nova linija se odraža v nekaterih osnovnih zahtevah, ki trenutno ustrezajo potrebam SZ, in sicer takozvani «splošni mir» (t. j. mirovna pogodba, ki bi jo podpisala tudi SZ), «Enotna fronta» in priprave za oboroženo dejavnost. Stvarno se vse te zahteve gibljejo okoli «splošnega miru». A glede tega vprašanja vlada največja zmešnjava med «prevzgojenimi» voditelji KP Japonske.

«Pravda» in radio Moskva sta objavila ta program 24. novembra p. l. Odobravanje «od zgoraj», medtem ko je bila reakcija «od spodaj» v japonskem narodu sledeča: SZ se pripravlja na napad na severni otok Hokaido in na vdor na Japonsko!

Po besedah Hosokave, tudi članstvo se je «nekoliko zmanjšalo». (1950 je KP imela 150.000 članov, a sedaj jih je vpisanih 52.000. Računa se, da jih okoli 50.000 živi v ilegali, kar bi pomenilo, da je Japonska KP izgubila nad 40.000 članov).

Kar se tiče «jasnosti» in «perspektivnosti» najnovejše linije japonskih kominformistov, naj navedemo besede istega Hosokave, ki je maja 1951 objasnil cilje «Enotne fronte» na sledeči način: «Enotna fronta» je nacionalna organizacija imenovana Zveza patriotskega gibanja za splošni mir». To pomeni, da tudi tam, kjer bi se po besedilu moglo sklepati, da gre za organizacijo z notranjepolitičnim programom, je KP Japonske prisiljena zanimati se izključno za zunanje-politična vprašanja, in to izključno na zahtevo in po potrebah sovjetske zunanje politike.

Nobenega dvoma ni, da bi mirovna pogodba z Japonsko, ki bi jo podpisale vse dežele, ki so bile z njo v vojnem stanju, predstavljala normalizacijo mednarodnih odnosov te dežele. Tudi sedanji predsednik vladeOšida, ki je hkrati vodja liberalne stranke, je ob neki priliki izjavil, da je «splošni mir zaželen», a o njem se morajo sporazumeti zavezniki, in tu Japonska ne more nič storiti».

Nosaka je drugačnega mnenja, in pravi: Jasno je, da Japonska ne more postavljati pogojev, ker je kapitulirala brezpogojno; a... da bi se dosegel splošni mir, mora japonski narod dobiti možnost, da diskutira o tej zadevi in da se z rezultatom te diskusije spoznajo vsi narodi sveta. To je ključ...»

Da, to je ključ, a ključ za napačna vrata. Čemu je potrebna diskusija, ko so želje japonskega naroda poznane vsemu svetu? Te znane želje niso mogle prisiliti velesil na sporazumu glede mirovne pogodbe, prav tako kot niso bile n. pr. želje avstrijskega naroda do danes v stanu prisiliti velesile na sporazum glede avstrijske mirovne pogodbe. Gre torej za čisto druge stvari, namreč, za izkoriščanje nesporazumov med velesilami v korist tiste velesile, ki ni prisotna na Japonskem, in ki zaradi tega ni imela niti časa niti priložnosti, da bi tudi tam zasadila svoje grabežljive kremplje.

Značilnosti celotnega programa japonske KP je njen negativni značaj. Ona napada vse, a ne pokaže poti, ki naj vodi k vse globlji demokraciji japonskega javnega življenja. In to niti ni važno za partijo, ki mora predvsem služiti ciljem sovjetske zunanje politike. «Enotna fronta» kot «gibanje za splošni mir» označuje dovolj jasno to brezperspektivnost in zmedo japonskih kominformistov, ki so po ostrem ukoru iz Moskve izgubili še tisto malo hrbtenice, ki so jo pokazali po prvem napadu nanje. Taka je usoda vseh, ki so izgubili vero v revolucionarno moč delovnega ljudstva in ki v svoji neveri menijo, da jo je mogoče nadomestiti z «genialnim» diktiranjem kremeljskih samopašnežev.

KULTURNE VESTI

V Vzhodni Nemčiji so prepovedali čitanje del Kafke, Sartra, T. S. Elliota in Graham Greena. Pravijo, da ta dela «ne zanimajo čitateljev sovjetske cone in vprašanja, ki jih ta dela obravnavajo, so že davno rešena s socialno obnovo, ki jo je Rusija dopustila» na tem ozemlju.

* * *

V platno vezane knjige bodo odslej na Angleškem bolj redke; angleški založniki izdajajo namreč sedaj večinoma samo brošure, da bi tako lahko znižali ceno. Založnik Gollancz je izdal resna dela nevezana, da jih je lahko prodajal po 8 namesto po 12 ali 13 šilingov.

* * *

Jules Verne in Karl May sta na Madžarskem prepovedana in z odlokom prosvetnega ministrstva umaknjena iz vseh knjižnic. Baje ta dva pisatelja nevarno vplivata na mladino.

PRED V. LITERARNIM VEČEROM SLOVENSKIH ŽENA

Katja Špurova

Katja Špurova se je v slovenskem svetu uveljavila kot publicistka. Že nekaj let pred vojno smo srečevali njeno ime v ljubljanskem dnevniku «Jutro». Katja je bila ena izmed prvih slovenskih izobraženk, ki so se posvetile novinarskemu poklicu.

Nas zanima zlasti kot tisti mali človek iz Prekmurja, kot žena iz te obrobne severne slovenske pokrajine, ki se je z brezkrajnimi napori vendarle prebila iz ožine domačih razmer. Iz tega zrelišča moramo gledati nanjo, da razumemo njeno delo, da ga znamo pravilno in pravično vrednotiti.

Prekmurje je za nas Tržačane skoraj popolnoma neznano. Vse, kar je prišlo k nam iz Prekmurja, je prišlo samo kot daljni odmev. Toda tudi v tem odmevu je bilo čutiti bolečino, podobno naši, krik zemlje, ki vpije po svobodi.

Do konca prve svetovne vojne je bilo Prekmurje sestavni del ogrskega kraljestva in brezpogojna lastnina madžarskih grofov. Le-tam je roboval slovenski človek. Le-ti so mu odmerjali grenak in težak košček kruha, na zemlji, ki je bila njegova, ker jo je pojil s svojim znanjem in obdelval z delom svojih rok.

Toda tudi nova, lastna država ni temu malemu slovenskemu človeku izpolnila njegovih upov. Spremenilo se je pravzaprav le malo. Čas je počasi polzel naprej, z njim je bledelo in spet vstajalo upanje, da bo kdaj drugače, da bo zemlja resnično last tistega, ki ji daje svoje delo in z njim svojo srčno kri.

Če bi osnovnošolski učitelj slučajno ne našel Katji drobnega zvezka z njenimi pesmicami, bi bila tudi ona dninarica, tako kot njene sestre. Le tisti zvezek je odločil, da pojde študirat, da bo njena pot drugačna od poti ostalih prekmurskih žena. Da bi tistega zvezka ne bilo, in še več, da ne bi bilo slovenske šole, kot je ni bilo poprej, bi bilo njeno duševno bogastvo zakopano, kot je bilo zakopano duševno bogastvo premnogega prekmurskega Slovenca. Katji je torej poleg njenega drobnega zvezka pesmic tudi šola odprla pot. Dala ji je tiste najmanjše, toda neobhodne možnosti za izpopolnitev srčnih želja.

To je bilo mnogo ali vendar pravzaprav tako zelo malo, da bi jo očuvalo težav, ki so trle včasih skoraj slehernega slovenskega študenta. Doma bajta polna otrok, oče dninar. Vse je v tem povedano. Čemu bi jo potem še spraševali, kako se je pretolkla skozi gimnazijska leta, skozi visokošolski študij, ki ga je pričela v Ljubljani, nadaljevala v Zagrebu, Beogradu in Skoplju. Tudi v Grenoblu v Franciji je bila in povsod, pravi, je bilo toliko tega, kar bi človek moral opisovati.

Šola in študij sta ji dala izobrazbo. Postavila sta jo izven njene domače družine, izven okolja, iz katerega je izšla. Življenja pa, ki jo je bilo z neizprosnostjo družbene problematike, jo je z vso silo vleklo nazaj v prekmurski svet in neusmiljeno terjalo zvestobo domači zemlji.

Zato se je Katja po vojni odločila, da ostane doma sredi prekmurske ravni. Pustila je novinarstvo in nastopila profesorsko službo v Verženju, ki ni daleč od Ljutomera in prijazna vasica v njegovi okolici, kjer je bila rojena. Tu je sedaj med svojimi ljudmi. Se z njimi pogrezne v spomine na preteklost in utaplja v privide bodočnosti. Pri tem jo preveva velika strastna želja po pisanju, po ustvarjanju.

Kot novinarka je Katja Špurova le malo lahko dala. Novinarstvo je trd poklic, ki zahteva celega in še več kot celega človeka. V novinarskem delu ni časa ne prostora za vse tiste drobne odtenke, za vse tisto prelivanje misli in barv, ki jih terja umetnost. Zato je tudi od novinarstva v umetnost tako težak prehod. In to se vsemu Katjinemu delu tudi pozna. Vse nosi pečat njenih naporov, kako bi se izmotala iz trdih neuglajenih novinarskih prijemov.

Ali navzlic čisto reportažni obliki njene tvornosti ji je uspelo prikazati Prekmurje. Iz njenih spisov čutiš dih prekmurskih vasi, raztegnjenih ob Muri in Ledavi. Čutiš tisti strašni brezmočni boj človeka z orjaško silo neukročene narave, s strašnim besnenjem naraslih voda. Vidiš jih, kako se vzpenjajo preko širnih bregov vedno više in više, kako tone v njih žito, kako se čez dvorišča vali umazana reka, kako v vodi izginjajo bedna človeška bivališča.

Ta strašna sila narave, to ponižujoče dninarsko življenje pa je človeku, ki Katje ne pozna, kakor ključ, ki odpira vrata njene duševnosti. Na mah potem občutiš od kod, zakaj vse tisto vzneseno hotenje pomagati, biti nekako v središču sodobne stvarnosti, približevati jo prekmurskim ljudem, da bi jo čimprej zaznali.

Ta strastna želja preveva vse njeno delo. Zdi se, kot da jo v zaletu dviga in nosi na jadrnih krilih preko prekmurske ravni. Med potjo beleži vtise in se spet in spet vrača k tistim, ki so bili včasih v Prekmurju najbolj bedni.

To so prebivalci vasi Benica in Pince. Po rodu so Goričani in Istrani. Prva svetovna vojna jih je vrgla na Stajersko. Obdobje po vojni jih je odločilo na nevarnih bregovih reke Mure. Njih gorje je Katja Špurova pretresljivo opisala. Veselje, ki je prišlo po vojni, ko se je tisoče rok združilo, da ukroti besneče sile narave, pa je kakor dolg veličasten praznik.

In tega praznika se ona, bajtarska in dninarska hči, tako kakor otrok od srca veseli. Njeno Prekmurje, njeni prekmurski ljudje ne bodo več tako kot nekoč — iskali kruha po svetu. Končno so našli doma dom in domovino.

MARA SAMSA

PISMO IZ KALABRIJE

DEŽELA NEIZPOLNJENIH OBLJUB

Vladni ukrepi vedno po žalostnih dogodkih · Lokalni list: «Kako je mogoče govoriti o naprednem narodu, ko ima telo tega naroda toliko ran» 100 veleposestnikov, lastniki vsega področja proti Jonskemu morju «Cassa del Mezzogiorno» poje državnemu proračunu 100 milijard letno

CATANZARO — Trditi, da je Kalabrija dežela neizpolnjenih obljub, ni pretiranost: Vsa zgodovina te pokrajine je polna razočaranj, zagrenjenosti, čemur je vzrok izredno majhno zanimanje italijanske vlade v preteklosti in v sedanjosti za usodo Kalabrije.

Maloštevilni ukrepi, ki jih je Rim podvzel v zadnjih letih, prav je, da to poudarjamo, so bili vedno posledice kakšnih žalostnih dogodkov, tako n. pr. je bila navidezna zemljiška reforma sprejeta po pokolu v Melissi (kjer so nekateri kmetje izgubili življenje, ko so si hoteli prisvojiti nekaj hektarov nerodovitne zemlje). Tako je čutiti tudi danes nekaj malega zanimanja po nesreči, ki jo je povzročila povodenj.

Povodenj. Toliko je bilo govora v preteklih mesecih o tej grozni nesreči, ki je prizadela toliko škode v nekaterih italijanskih pokrajinah. In vendar, kljub fantastičnemu tonu, ki ga je imel vladni tisk, moramo poudariti, da bi žalost in škoda v Kalabriji bila veliko manj občutna, če bi italijanska vlada izpolnila vsaj deetino tistega, kar so vladni eksponenti pred vsakimi volitvami obljubili.

De Gasperi je pred dvema letoma in pol obiskal to pokrajino. Videl je slabo stanje cest, ugotovil je pomanjkljivost javnih del, videl je planinske steze, mostove, vasi, prilepljene na strmine Sile. Cesar ni mogel videti, so mu povedali domačini in on jih je poslušal. Obljubil je. Obljubil je, da se bo zanimal, obljubil je, da bodo regulirali hudournike, govoril je o načrtu za pogozdovanje; z obljubami ni varčeval.

Toda po dveh letih in kljub pozivom občin te pokrajine, ni prišlo v Kalabrijo nič, kar bi lahko pripisali obisku in obljubam raznih vladnih ljudi. Kot je videti, premalo, da bi zadovoljilo nujne potrebe tamošnjega prebivalstva.

Če iz Rima ni prišlo ničesar, je pa zato iz neba v novembru preteklega leta prišla povodenj. Zrušila se je na osrednje področje Kalabrije, na gorovje Sila; deževalo je neprenehoma več dni in voda je vdrla po dveh strminah, kjer leže številne vasi.

Voda ni naletela na ovire: pogozditev je bila obljuba, nasipi so bili le narisani na načrtih, ki so bledeli pod ministrskimi lestenci, jezovi samo navadna iluzija.

Samo vasi so predstavljale majhno oviro. Toda kaj so majhne koče brez temeljev proti pritisku divje naraslega hudournika! Vasi so bile premagane, ostanki so se valili po strmini in z vodo vred rušili nižje ležeče vasi, dokler se niso privalili v dolino. In med ruševinami žrtve.

Posledice so bile grozotne: celotne vasi je treba obnoviti, oljčni gaji uničeni, veliko število hiš nevarnih, da se še porušijo.

Minister Aldisio je po nesreči prišel v Kalabrijo in obljubil, še enkrat, da «se bo zanimal» in je najavil podporo v višini ene milijarde in pol za obnovo nekaterih vasi. In z grenkobo so Kalabrežji ugotavljali: «Da bi vlada ne potrošila 10, je danes prisiljena da jih potroši 100, da ne govorimo o žrtvah».

Toda v svojih srcih Kalabrежi ne verujejo mnogo v «zanimanje» vlade in moramo jim dati prav. Toda ne moremo si kaj, da se ne bi spomnili, da je prav v preteklih mesecih senat italijanske republike «obravnaval» obnovo hiš za prizadete ob potresu v Messini. In kdorkoli ve, naj napišemo, da je bila nesreča v Messini leta 1908. Pred 44 leti je italijanska vlada obljubila takojšnjo pomoč, zgradila pa je zasilne barake. Vnuki ponesrečencev Messinskega potresa žive danes v tistih barakah, ki so z leti postale pravi brlogi.

Toda, da ne zaidemo predaleč, poglejmo, kako v kalabrijski vasi Africo, ki je bila zaradi povodnji uničena, žive prebivalci pod šotori in čakajo na pomoč. Od novembra do januarja in še dalje. Zapadel je sneg, a ljudje še vedno pod šotori! In danes, ko ne moremo si kaj, da se ne bi spomnili, da je prav v preteklih mesecih senat italijanske republike «obravnaval» obnovo hiš za prizadete ob potresu v Messini. In kdorkoli ve, naj napišemo, da je bila nesreča v Messini leta 1908. Pred 44 leti je italijanska vlada obljubila takojšnjo pomoč, zgradila pa je zasilne barake. Vnuki ponesrečencev Messinskega potresa žive danes v tistih barakah, ki so z leti postale pravi brlogi.

Toda, da ne zaidemo predaleč, poglejmo, kako v kalabrijski vasi Africo, ki je bila zaradi povodnji uničena, žive prebivalci pod šotori in čakajo na pomoč. Od novembra do januarja in še dalje. Zapadel je sneg, a ljudje še vedno pod šotori! In danes, ko ne moremo verjeti, da je Kalabrija dežela neizpolnjenih obljub, ni pretiranost: Vsa zgodovina te pokrajine je polna razočaranj, zagrenjenosti, čemur je vzrok izredno majhno zanimanje italijanske vlade v preteklosti in v sedanjosti za usodo Kalabrije.

Maloštevilni ukrepi, ki jih je Rim podvzel v zadnjih letih, prav je, da to poudarjamo, so bili vedno posledice kakšnih žalostnih dogodkov, tako n. pr. je bila navidezna zemljiška reforma sprejeta po pokolu v Melissi (kjer so nekateri kmetje izgubili življenje, ko so si hoteli prisvojiti nekaj hektarov nerodovitne zemlje). Tako je čutiti tudi danes nekaj malega zanimanja po nesreči, ki jo je povzročila povodenj.

Povodenj. Toliko je bilo govora v preteklih mesecih o tej grozni nesreči, ki je prizadela toliko škode v nekaterih italijanskih pokrajinah. In vendar, kljub fantastičnemu tonu, ki ga je imel vladni tisk, moramo poudariti, da bi žalost in škoda v Kalabriji bila veliko manj občutna, če bi italijanska vlada izpolnila vsaj deetino tistega, kar so vladni eksponenti pred vsakimi volitvami obljubili.

De Gasperi je pred dvema letoma in pol obiskal to pokrajino. Videl je slabo stanje cest, ugotovil je pomanjkljivost javnih del, videl je planinske steze, mostove, vasi, prilepljene na strmine Sile. Cesar ni mogel videti, so mu povedali domačini in on jih je poslušal. Obljubil je. Obljubil je, da se bo zanimal, obljubil je, da bodo regulirali hudournike, govoril je o načrtu za pogozdovanje; z obljubami ni varčeval.

Toda po dveh letih in kljub pozivom občin te pokrajine, ni prišlo v Kalabrijo nič, kar bi lahko pripisali obisku in obljubam raznih vladnih ljudi. Kot je videti, premalo, da bi zadovoljilo nujne potrebe tamošnjega prebivalstva.

Če iz Rima ni prišlo ničesar, je pa zato iz neba v novembru preteklega leta prišla povodenj. Zrušila se je na osrednje področje Kalabrije, na gorovje Sila; deževalo je neprenehoma več dni in voda je vdrla po dveh strminah, kjer leže številne vasi.

Voda ni naletela na ovire: pogozditev je bila obljuba, nasipi so bili le narisani na načrtih, ki so bledeli pod ministrskimi lestenci, jezovi samo navadna iluzija.

Samo vasi so predstavljale majhno oviro. Toda kaj so majhne koče brez temeljev proti pritisku divje naraslega hudournika! Vasi so bile premagane, ostanki so se valili po strmini in z vodo vred rušili nižje ležeče vasi, dokler se niso privalili v dolino. In med ruševinami žrtve.

Posledice so bile grozotne: celotne vasi je treba obnoviti, oljčni gaji uničeni, veliko število hiš nevarnih, da se še porušijo.

Minister Aldisio je po nesreči prišel v Kalabrijo in obljubil, še enkrat, da «se bo zanimal» in je najavil podporo v višini ene milijarde in pol za obnovo nekaterih vasi. In z grenkobo so Kalabrežji ugotavljali: «Da bi vlada ne potrošila 10, je danes prisiljena da jih potroši 100, da ne govorimo o žrtvah».

Toda v svojih srcih Kalabrежi ne verujejo mnogo v «zanimanje» vlade in moramo jim jo več živeti v teh pogojih, mraz pritiska po kalabrijskih hribih, so se mnoge družine preselile v bližnje vasi in tako še bolj zvišale število prebivalcev v že tako prenapolnjenih revnih vaseh, ki niso bile tako prizadete.

Kako morejo potem še zahtevati, da bi ljudstvo lahko še kaj pričakovalo?

O tem je pisal lokalni list «Stampa Calabria»: «Biti je treba budno, da bi odstranili vso nevarnost, ki še morda preti nekaterim krajem. Toda treba je tudi upoštevati, da je veliko število naših vasi v bednem stanju in za te vasi ni treba, da bi prišel nadnje težak oblak, da bi dosegle svoje pravice. Dovolj je njihov žalostni videz, popolno pomanjkanje javnih del, zaostalost, v kateri žive prebivalci. Gre tu za nižji položaj, ki v svojem političnem in moralnem pogledu presega pokrajinske meje in se vpleta v življenje celotnega naroda. Kako je potem mogoče govoriti o naprednem narodu, ko ima telo tega naroda tako boleče dele?»

Tako lokalni list. To je splošna reakcija Kalabrije na rimsko nepremičnost.

Toda če je novembrska nesreča vzbudila vprašanje obnove Kalabrije, ne smemo misliti, da ta nesrečna zemlja nima drugih ran.

In med njimi, med glavnimi, je težka senca veleposestnikov, ki visi kot Damoklejev meč nad prebivalstvom te pokrajine. Ni to nova težava, traja že desetletja, stoletja, vedno je bilo tako.

Danes, kljub težnji po razdelitvi, 100 lastnikov despotsko obvladuje vse področje proti Jonskemu morju. 250.000 ha za 100 družin! Od teh baroni Baracco in Berlingieri 40.000 ha samo v tej pokrajini. Po zadnji statistiki je bilo ugotovljeno, da imajo lastniki s preko 500 ha zemlje nad 70 odst. dohodka od posestev, medtem ko so manjši kmetovalci obremenjeni z davki, kar je vzrok, da se hočejo rešiti zemlje, ki jo, naravno, dobe potem veleposestniki.

Vlada je bolj zaradi volitev kot pa zaradi važnosti ukrepa samega po dogodkih v Melissi sklenila, da bo razdelila med kmete 300 ha zemlje enega samega lastnika v okrožju silanocrotoneze. Dekreti so bili izdani in danes vemo, da je razlastitev obsegla 76 ha. Del te zemlje je bil že razdeljen kmetom lansko leto. Poskus je prinesel tudi presenečenja. Velika večina kmetov, ki so zaupali v pomoč vlade, so spoznali, da so dobili siromašno zemljo, ki je potrebna velikega in sistematičnega dela, da bo lahko obrodila. Pomoč pa je bila minimalna. In tako danes, ko so se kmetje potili od jutra do noči sedem dni v tednu, trkajo na vrata uradov, ki jim svetujejo, naj čakajo. Medtem pa se nabirajo obresti na posojilo, ki so ga dobili z zemljo.

Pred časom se je vnela ostra polemika med vlado in tednikom z veliko naklado zaradi razsipnosti «Cassa del Mezzogiorno», ki požre državnemu proračunu 100 milijard letno «za obnovo in zdravljenje sredozemskega vprašanja». Polemika se je zaustavila na bajnih dohodkih, ki so jih dobivali uslužbenci te ustanove, ne da bi štela «nestalnih». Ne glede na številke, ki jih je objavil tednik, prinašamo tiste, ki jih je vlada uradno objavila. Tako vemo, da plačuje «Cassa del Mezzogiorno» svojim uslužbencem «samo sledeče mesečne plače: glavni direktor 350 tisoč, načelniki oddelkov 300 tisoč, načelniki odsekov 210.000, funkcionarji 120.000, uradniki po 70,60 in 55.000 lir. Pri tem moramo poudariti, da je v Južni Italiji povprečna plača kot v Srednji in da zasluži poljski delavec dnevno 400 do 500 lir, kar znese 150 do 180.000 letno.

Izredno siromaštvo, v katerem živi prebivalstvo Kalabrije, se odraža tudi na vseh drugih področjih življenja v tej pokrajini. Tako je n. pr. nepismenih nad polovico vsega prebivalstva. Pri tem moramo še poudariti, da niso med temi šteti oni, ki znajo napisati le svoje ime. Verige se nadaljuje z vedno višjim številom zločinov, kar izvira iz pomanjkljive vzgoje bolj kot iz vročekrvne narave prebivalcev.

Toda tako je: italijanska vlada se ne briga za kritični položaj, temveč se raje uspava s svojo zaljubljenostjo vase. Raje govori o ljudski svobodi, pozablja pa pri tem, da demokracije ne more biti tam, kjer je slaba uprava.

FERRUCCIO BORSA

Demokracije ne more biti tam, kjer je uprava slaba

Ob svoji 175-letnici je filadelfijski muzej umetnosti priredil veličastno razstavo umetniških slik iz vseh dob in držav. Med drugimi sta bili razstavljeni zgornji sliki: «Ples v Bougivalu» francoskega slikarja Pierrea Renoira in «Zalostna Mati božja in sveti Ivan» flamskega mojstra Van der Weydena

KAJ SEM DOŽIVEL V SOVJETSKI ZVEZI

V svobodo-toda kakšno?

5.

Lepo zmigovali so z ramami. Kakšen smisel naj bi imelo upiranje? Tako je pač življenje, si morda mislijo, in proti temu se ne da nič napraviti.

Končno so me odpustili iz bolniške barake, potem pa prestavili v drugo taborišče, ki se je imenovalo «Severna Poksa» in ki leži prav tako južno od Arhangelska. V njem je vladalo prav tako puščobno življenje s trdim delom, lakoto, ušmi in mrazom, kakor v ostalih taboriščih, vendar pa se mi je neki dogodek še posebno vtisnil v spomin, ker je značilno pokazal, kako malo vrednosti pripisujejo v Sovjetski Rusiji človeškemu življenju.

Bilo je neke noči v avgustu in delovne brigade so se vračale iz gozda, kjer so sekale les. Enega od jetnik

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME

Vremenska napoved za danes: delno oblačno vreme. — Temperatura brez bistvenih sprememb. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 6.8 stopinj; najnižja 1.8 stopinje.

RADIO

Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta**: 14.00: Kdo poje lepše, Gigli ali Schipa? 18.00: Beethoven v scherzu. — **Trst II.**: 18.30: Koncert sopranistke Rožice Kozem. 20.02: Pestra operna glasba. 20.30: Tržaški kulturni razgledi. 22.00: Beethoven: Simfonija št. 4. — **Trst I.**: 12.00: Zborovske pesmi. 13.30: Popoldanski koncert. 20.45: Pesmi Roberta Murola.

V OSLU VLADA RAZPOLOŽENJE KOT PO KONČANEM PRAZNIKU

Trda borba med bobi Nemčije in Amerike

V soboto še štafeta in ženski tek, v nedeljo skoki - Nadaljuje se polemika o hokeju - Tekma v banyu

1952

OSLO, 21. — *Po tolikih navdušenjih je ozračje v Oslu takšno, kot je pač po lepem prazniku, ko so se ljudje naužili mnogo lepega in jih mika le še počitek. V soboto in v nedeljo bosta zadnja dva dneva namenjena teku in skokom.*

Osrednji dogodek je danes bila vožnja bobov (četverci) v Frognerseterenu, v kateri smo videli nadmoč nemške, ameriške in švicarske posadke. Po prvih dveh spustih vodi nemški bob, vendar ima le 79 stotink naskoka pred izvrstnimi Amerikanci. Množica 25 tisoč gledalcev je gledala današnje tekmovanje, ki se bo zaključilo jutri s tretjim in četrtim spustom. Proga je imela kot že vemo 13 zavojev in bila dolga 1300 metrov. Tekmovalci niso dosegli izrednih časov zaradi toplega sonca, ki je razstopilo led.

K sreči ni bilo hujših nesreč. Drugo ameriško vozilo je dvakrat zlomilo zavoro in je imel pilot mnogo dela, da je obdržal sanke na progi. Na koncu so Amerikanci izrazili zadovoljstvo, da so prišli na cilj s celimi glavami.

Pritožb je bilo mnogo. Nekdo se je pritoževal nad pozno uro, drugi nad težo nasprotnikov, ki je odločujoče važnosti. Trener ameriškega moštva je izjavil, da bodo tudi v bobu verjetno ustanovili kategorije in se bodo lahko uveljavile v svojih kategorijah tudi lažje posadke. V Ameriki so že naredili tako.

Jutri bodo začeli s tekmovanjem že ob 8.30 zjutraj.

Medtem se nadaljuje polemika o hokeju. Tekme na katerih igrajo moštva ZDA in Kanade so vedno pološtevilno obiskane, a ljudje ne pridejo občudovati amerikanske in kanadske spretnosti, temveč navijati za njih nasprotnike, ki naj bi igrali na enak način, trdo in grobo.

Iz Kanade je medtem prišla vest, da je predsednik federacije izjavil, da je hokej kanadska igra in ako Evropejcem ne uganja takšen kakršen je, je to njihova stvar, a «pravi hokej je tisti, ki ga igramo mi», je dejal. Na današnji tekmi med ZDA in Švedsko se je zdelo, da smo v južnih deželah, toliko je bilo kričanju in navdušenja med občinstvom. Švedi so se dobro naučili. Niso varčevali nasprotnika, porivali so, nepravilno zaustavljali in porabljali nešteto trikov, ki niso v navadi na evropskih stadionih.

Amerikanci so doživeli svoj prvi poraz. Švedska je zmagala s 4-2 (1-0, 0-0, 3-2).

Poleg olimpijskih športov smo včeraj gledali ekshibicijsko tekmo v bandyu, norveški narodni igri, ki je sicer šteta med olimpijske športe, a ne velja za vrstni red držav in zmagovalci ne dobije medalje. 22 igralcev drsa s palicami in se borijo za trdo žogo, nekaj manjšo kot je nogometna. Vratar nima palice in brani z rokami. Vrata so manjša kot pri nogometu. Bandy igrajo v Norveški, Finski in Švedski. Pravijo, da so Rusi v tem športu zelo dobri.

Zagovorniki bandya se borijo, da bo velki hokejski stadion Jordal pospešil konec tega angleškega športa, ki pa je doživel svoj procvit v Skandinaviji.

ELVEZIO BIANCHI

Vrstni red v bobu (četverec) po prvih dveh spustih

1. NEMCIJA I. 1:16.36, 1:17.57, 2:33.93; 2. ZDA I. 1:17.44, 1:17.78, 2:35.22; 3. Svica I. 1:18.67, 1:18.08, 2:36.75; 4. Svica II. 1:17.75, 1:19.45, 2:37.20; 5. Avstrija I. 1:19.34, 1:18.91, 2:38.25; 6. Svedska II. 1:18.84, 1:19.93, 2:38.77; 7. Francija I. 1:18.90, 1:19.91, 2:38.81; 8. Svedska I. 1:19.11, 1:19.90, 2:39.01; 9. ZDA II. 1:19.13, 1:19.97, 2:39.10; 10. Avstrija II. 1:19.51, 1:20.25, 2:39.76.

Moštvo A v Bruselj

druga enajstorica v Neapelj

MILAN, 21. — Ob veliki množici gledalcev so danes odpotovali v Bruselj nogometaši italijanske reprezentance, ki bodo igrali v nedeljo proti Belgiji. Na pot je odšlo 15 igralcev: *Moro, Grosso, Cervato, Annovazzi, Tognon, Piccinini, Muccinelli, Boniperti, Lorenzi, Pandolfini, Carapellese* (verjetna sestava moštva), skupaj z njimi pa še Casari, Blason, Nesti in Cervellati. Skupno z igralci potuje predsednik F.I.G.C. inž. Barassi, tehnični komisar Beretta, trener Meazza in drugi. Z istim vlakom je odpotovala tudi enajstorica Milana, ki bo igrala v soboto v Antwerpnu, v nedeljo pa bo gledala tekmo Belgija - Italija. Moštvu sledijo številni novinarji.

Ob enih popoldne pa so odpotovali v Neapelj igralci reprezentance B: *Buffon, Magnini, Sentimenti* ., *Castelli, Rosetta, Venturi, Lucentini, Broccini, Biagioni, Miglioli* in *Fontanesi*. V Neaplju se jim pridružijo še Bugatti, Pinardi in La Rosa. Giuliano bo odpotoval naravnost iz Turina.

Dinamo na turnirju Grasshoppersa

ZUERICH, 21. — Švicarji so priredili mednarodno tekmovanje za «Pokal Grasshoppers». To tekmovanje se bo začelo 1. maja 1952, vse tekme pa se bodo končale pred koncem 1953. Doslej so pristala na udeležbo sledeča moštva: Austria (Dunaj) Dinamo (Zagreb) O. G. C. (Nica), Schalke (Helsnenkirchen) in Grasshoppers (Zuerich). Prireditelj je že v pogajanjih za udeležbo enega italijanskega ali španskega moštva.

* * *

RIM, 21. — Roma je v prijateljski nogometni tekmi premagala Sampdorio z 2-1 (0-0).

* * *

OSLO, 19. — Gospod Avery Brundage, predsednik olimpijskega odbora ZDA, je poudaril županu Osla kristalno vazo v zahvalo za lep sprejem.

Dick Button nadmočno osvojil zlato medaljo

(Naše posebno poročilo)

OSLO, 21. — Ameriški tekmovalci v umetnem drsanju so osvojili nocoj na stadionu Bislett prva tri mesta v prostem drsanju. Dick Button je imel ves čas znatno prednost v točkah in si tako osvojil olimpijsko trofejo za nadaljnje štiri leta. Kljub slabem ledu je bilo drsanje prvaka na izredni višini, zelo blizu stilske brezhibnosti.

Množica, ki je napolnila stadion je bila navdušena nad Buttonom in je dolgo ploskala, ko je izvajal težke like, v katerih je bila razvidna dolga vaja. Po svojem nastopu je Button dejal, da je zadovoljen, ker gre v Pariz na svetovno prvenstvo, kjer bo še enkrat branil naslov prvaka. Dodal je še: «Potem je konec z drsanjem, vrnil se bom na staro univerzo v Harvad in resno delal». Ko so se približali fotografi je Dick prosil, naj bi ga ne slikali, ker drugi medtem še tekmujejo in bi jih nenadna svetloba lahko motila. Dick Button je drsal ob zvokih Enesnujeve Romunske rapsodije. Danes zvečer so strokovnjaki dejali, da tako popolnega nastopa še niso videli.

Helmut Seibt, ki je zavzel v obveznih likih drugo mesto, je ohranil srebrno medaljo tudi danes, čeprav je bil slabši od Amerikancev in dosegel le 663.6. Button je imel na sebi bel jopič s črnim robom, po končanem drsanju pa se je ogrnil z belim kožuhom severnega medveda.

Veliko zanimanje je vzbujal dvanajstletni Francoz Giletti, ki je zavzel sedmo mesto.

TORSTEIN SANDOE

Umetno drsanje moški

1. DICK BUTTON (ZDA) 192.256, 9; 2. Hellmut Seibt (Avstrija) 180.144, 23; 3. James Grogan (ZDA) 180.822, 24; 4. Hayes Jenkins (ZDA) 174.589, 40; 5. Peter Firstbrook (Kanada) 173.222, 43; 6. Carlo Fassi (Italija) 169.822, 63; 7. Alain Gilletti (Francija) 162.332, 63; 8. Freimut Stein (Nemčija) 155.956, 72; 9. Francoi Pache (Švica) 139.922, 92.

Umetno drsanje

(ZARADI PREKINJENE LINIJE SMO DOBILI LESTVICO SELE DANES)

1. JEANNETTE ALTWEGG (Anglija) 161.765, 14.5; 2. Tenley Albright (ZDA) 159.133, 21.5; 3. Jacqueline Du Bief (Francija) 158.000, 24.0; 4. Sonya Klopfer (ZDA) 154.633, 36.0; 5. Virginia Baxter (ZDA) 152.211, 52.0; 6. Suzanne Morrow (Kanada) 149.333, 56.0; 7. Barbara Wyatt (Anglija) 148.378, 63.0; 8. Gundi Busch (Nemčija) 146.289, 74.5; 9. Valda Osborn (Anglija) 144.767, 89.0; 10. Marlene Smith (Kanada) 143.289, 92.5; 11. Erika Kraft (Nemčija) 143.767, 89.5; 12. Helga Dudzinski (Nemčija) 142.767, 101.5; 13. Vera Smith (Kanada) 138.220, 117; 14. Nancy Burley (Avstralija) 135.633, 135.0; 15. Susy Wirz (Švica) 135.578, 135.0.

Današnji rezultati v hokeju

Svedska-ZDA	4-2 (1-0, 0-0, 3-2)
CSR-Finska	11-2 (4-1, 3-0, 4-1)
Kanada-Švica	11-2 (4-0, 5-0, 2-2)
Nemčija-Norv.	6-2 (0-0, 1-1, 5-1)

LESTVICA:

1. Kanada	5	5	0	0	54	7	10
2. Svedska	5	5	0	0	41	10	10
3. CSR	5	4	0	1	32	9	8
4. ZDA	5	4	0	1	29	12	8
5. Švica	5	3	0	2	29	24	6
6. Nemčija	6	1	1	4	17	42	3
7. Finska	6	1	0	5	14	55	2
8. Poljska	5	0	1	4	10	46	1
9. Norveška	6	0	0	6	10	31	0

Vrstni red držav:

		točk
1.	Norveška	101.0
2.	ZDA	73.5
3.	Avstrija	36.0
4.	Finska	41.0
5.	Nemčija	28.0
6.	Holandska	24.0
6.	Italija	24.0
8.	Švica	14.0
9.	Svedska	13.5
10.	Anglija	10.0
11.	Francija	7.0
12.	Kanada	6.5
13.	Belgija	1.0
14.	Japonska	0.5

Med zasedanjem glavne skupščine OZN v Parizu, ki se je pred kratkim zaključilo, se je mnogo posla opravilo tudi na neuradnih sestankih, kakor se to vidi na sliki, ki kaže delegate, ki se razgovarjajo med odmorom.

MLADINSKI NOGOMETNI TURNIR V VIAREGGIU

Milan in Fiorentina prva polfinalista

VIAREGGIO, 21. — Na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju so danes odigrali v Viareggiu prvi dve tekmi četrtfinala. Milan in Fiorentina sta se plasirali v nadaljnje tekmovanje z zmagama nad Bologno in Sampdorio.

Podrobnosti:

MILAN - BOLOGNA 2-1 (2-0)

MILAN: Seveso, Scaccatarozzi, Zagatti, Gandini, Agosteo, Pistorello, Longoni, Frignani, Vicariotto, Colomban, Radaelli. BOLOGNA: Baroncelli, Diegoli, Nascimbeni, Rubini, Benetti, Pinchini, Brandolin, Pomati, Piccinini, Turchi, Feriani.

Gole so dali: Longoni v 35. in Vicariotto v 37. minuti prvega polčasa ter Agosteo (avtogol) v 15. minuti drugega dela.

FIORENTINA - SAMPDORIA 2-1 (0-0)

FIORENTINA: Benvenuti, Becacci, Lalli, Bartoli, Scraggi, Magherini, Basile, Fiorindi, Galli, Clementoni, Bolognesi.

SAMPDORIA: Venanzi, Camoirano, Pastorino, Bertolotti, Gaggero, Cortf, Masnada, Repetto, Panti, Guasco, Parodi.

Gole so dali: Conti (S.) v 14., Bolognesi (F.) v 30. in Basile v 42. minuti drugega polčasa. V prvem polčasu je Sampdoria bila v premoči, vendar ni dosegla gola. Fiorentina je le redko prišla do nasprotnikovega gola, a takrat je bila nevarnejša. Z golom v zadnjih minutah igre je bila eliminirana Sampdoria, ki je na prejšnjih turnirjih od italijanskih moštev največ pokazala.

Jutri sta na programu ostali dve tekmi četrtfinala: zelo trda bo borba med Internacionalom in Racingom iz Pariza, Partizan pa verjetno ne bo imel prav hudega pasprotnika v moštvu prireditelja — Viareggiu.

ZADNJA POROČILA

„Melunska čarovnica" pred sodniki

Obtožnica ji očita, da je zastrupila z arzenikom 12 ljudi

POITIERS, 21. — Pred tukajšnjim sodiščem je bila včeraj obsojena na pogojno kazen dveh let zapora in 12.000 frankov globe 56-letna Marie Besnard, ker je s pomočjo ponarejenega podpisa dvignila na pošti 9750 frankov, namenjenih njeni teti. Toda Besnardovi bi dveh let itak ne bilo treba odsedeti, četudi bi kazen ne bila izrečena pogojno, kajti če se izkažejo kot resnične nadaljnje obtožbe, ki vise nad njeno glavo, in zaradi katerih sedi v preiskovalnem zaporu že 18 mesecev, bo morala gospa Besnardova brškone stopiti po poti mnogih znanih francoskih osebnosti — pod giljotino.

Že sam začetek daje slutiti, da se ji bo nemara pripetilo nekaj podobnega. Razprava proti njej se je namreč pričela v zgodovinski dvorani, v kateri je bila pred 623 leti obsojena na grmado Devica Orleanska.

Obtožnica očita Besnardovi, da je zastrupila z arzenikom 12 oseb, med temi svoje lastne starše in dva zakonska moža. Toda zaenkrat ji z gotovostjo ni mogoče ničesar dokazati, zakaj strokovnjaki so ugotovili, da vsebuje teren na pokopališču, kjer so domnevne žrtve pokopane, znatno količino arzena in se torej ni mogoče zanesti zgolj na dosedajšnje preiskave trupel. Šele potem, ko bi odkopali in preiskali ostanke umrlih, s katerimi ni imela obtoženka nikakršne veze, bi se moglo z gotovostjo trditi: predstavlja ali ne količina morilnega strupa, najdena v truplih domnevnih žrtev dokaz za Besnardino krivdo.

K razpravi je bilo pozvanih nad 140 prič. V dvorani je zbranih okrog sto fotografov in novinarjev, pripravljenih podrobno poročati in komentirati proces proti «melunski čarovnici», ali kakor jo imenuje francoski tisk, proti «zastrupljevalki stoletja».

Sovjetsko - indijski filmi

NOVI DELHI, 20. — Sovjetska zveza se je obrnila na indijsko vlado, naj bi ji bilo dovoljeno snemati v Indiji nekaj filmov s sodelovanjem indijskih oblasti. Namestnik ministra za kinematografijo Semenov je izjavil na tiskovni konferenci, da so v ta namen kinematografski sekciji indijske vlade poslali Rusi konkretne predloge, da pa zaenkrat še niso prejeli nikakega odgovora. Semenov je vodja sovjetske delegacije na mednarodnem kinematografskem festivalu v Novem Delhiju.

Semenov je dejal, da je sovjetska vlada pripravljena prevzeti glavnino stroškov pri skupni produkciji umetniških in dokumentarnih filmov. Scenarije za te filme bi lahko pisali tako ruski kakor indijski pisci, prav tako bi bilo z igralci.

Ameriški poslanik Chester Bowles pa je o priliki festivala izjavil med drugim, da bi filmov ne smeli uporabljati za razširjanje laži in potvarjanje resnice, kakor ne bi smeli prizanašati slabemu okusu, marveč bi morali filmi služiti razgledanosti, pouku in informiranosti».

Posvet zastopnikov arabsko-afriških držav o tunizijskem vprašanju

Kakor poročajo iz New Yorka, so se danes popoldne sestali predstavniki arabsko-afriških držav, ki imajo namen predložiti Varnostnemu svetu tunizijsko vprašanje. Obveščeni krogi trdijo, da je bil sestanek sklican, da se ugotovi, v koliko bi bilo potrebno zahtevati, naj Varnostni svet pri diskusiji dovoli udeležbo zastopnikov teh držav kot zainteresiranih strank. Po vesteh iz istih krogov ima skupina namen postaviti to zahtevo.

TUNIS, 21. — Danes je prišlo do nekaj sabotažnih akcij, vendar mir v glavnem ni bil kaljen. V Tunisu, kjer so pričele muslimanke opoldne z gladovno stavko, se je raznesla popoldne vest, da bo organizirana velika manifestacija. Do manifestacije sicer ni prišlo, toda vest, ki se je raznesla v nekaj minutah, je pripravila številne trgovce in lastnike skladišč do tega, da so naglo pozaprli svoje obrate, medtem ko je policija poostrila varnostno službo.

Po več ko enotedenskem miru, je bil danes ponoči v vasici Ausdia blizu Bizerte ponovno miniran cestni mostiček, prav tako je bila na več mestih minirana cesta. Vendar promet ni utrpel zastanka. V Merkez Kamolu, poleg Sfaksa so saboterji pognali v zrak 5500-voltni transformator. Podložili so dve mini, ena od teh ni eksplodirala.

Iz Pariza poročajo, da bo generalni francoski rezident v Tuniziji De Haute Clocque jutri odpotoval v Tunis. Med svojim bivanjem v Parizu se je Clocque razgovarjal s predsednikom francoske vlade, z zunanjim ministrom in z državnim tajnikom za zunanje zadeve.

Huda nesreča v italijanski tovarni

Pet delavcev izgubilo življenje pri eksploziji plinske jeklenke

MILAN, 21. — Huda eksplozija, do katere je prišlo danes v tovarni umetnih vlaken «Snia Viscosa» v Cesano Madernu, je zahtevala pet smrtnih žrtev in več ranjenih. Med ranjenci sta dva zaradi hudih opeklin v smrtni nevarnosti, meditem ko so morali enemu odrezati levo nogo.

Eksplozija je nastala kmalu popoldne v posebnem prostoru za eksperimentiranje, kjer je nameščena tudi manjša delavnica za popravilo strojev in avtogenično varjenje. In prav tu je bil vzrok nesreče, ker je iz še nepojasnjenih razlogov raznesla eno izmed jeklenk s plinom. Eden izmed delavcev je bil ubit na mestu, drugi štirje so umrli kmalu potem v bolnici.

Vodstvo podjetja in oblasti so prišli takoj na kraj nesreče in uvedli preiskavo.

Bolgari dolžijo Američane vohunstva

PARIZ, 20. — Bolgarska telegrafska agencija poroča, da je bolgarsko zunanje ministrstvo v posebni noti, poslani OZN, protestiralo proti ameriški vohunski delavnosti na bolgarskem teritoriju. Nota dolži poleg tega ameriško informacijsko službo, da je zasnovala načrte, kako bi odpeljala bolgarsko letalo na reakcijski pogon. V ta namen so Američani baje najeli bivšega bolgarskega letalca Kirila Dimova. Nota ugotavlja ob koncu, da so bili Dimov in njegovi sodelavci ob koncu preteklega meseca aretirani in da zato niso mogli uresničiti svojih načrtov.

MEXICO CITY, 20. — Mehiški pesnik Enriquez Gonzales je včeraj umrl v starosti 80 let.

KINO

V TRSTU

Rossetti. 16.30: «Tajna jezera», G. Ford, E. Barrymore.
Excelsior. 16.00: «Rudniki kralja Salomona», S. Granger.
Nazionale. 16.15: «Rdeče puščave», Kirk Douglas, V. Mayo.
Fenice. 16.30: «Veliki pustolovec», G. Sanders.
Filodrammatico. 16.00, 18.00, in 22.00: «Skrinja s sedmimi biseri», Walt Disney.
Arcobaleno. 15.00: «Vsako leto drugo dekle», J. Canfield.
Astra Rojan. 16.00: «Džungla asfalta», St. Hayden.
Alabarda. 15.30: «Vlak gre na Orient», L. Dranovrskaja.
Armonia. 15.30: «Nevarna gospodična», L. Butter.
Ariston. 16.00: «Dogodivščina na Havaiih», R. Taylor.
Aurora. 16.00: «Furije», Barbara Stanwyck. Prepovedano mladoletnim.
Garibaldi. 15.00: «Yvonnea», Joel Mc. Crea.
Ideale. 16.00: «Oboževana vsiljivka», L. Young.
Impero. 16.00: «Bobneči soma», J. Wayne.
Italia. 16.00: «Stražniki in tatovi», Totò in Fabrizi.
Kino ob morju. 16.00: «Begunec», J. Mason in V. Ryon.
Moderno. 16.00: «Nisem več tvoja».
Savona. 15.00: «... In življenje se nadaljuje», C. Colbert.
Viale. 16.00: «Lastnik plavžev».
Vittorio Veneto. 16.00: «Pri žalu v dvoje», Doris Day, Jordan.
Azzurro. 16.00: «Plamteča plavolaska», B. Hutton.
Belvedere. 16.00: «Psiček», Gregory Peck.
Marconi. 15.30: «Zapuščena na poročnem potovanju», Colbert.
Massimo. 16.00: «Ne poroči se, mama», J. Mac. Donald.
Novo cine. 16.00: «Gaskonjski kadet», Tognazzi.
Odeon. 16.00: «Marokos», G. Raft.
Radio. 16.00: «Indijske pesmi».
Vittoria. 16.00: «Tarzan in sužnji», L. Barker.
Venezia. 15.30: «Uporni princ», M. Serato.

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA

PETEK, 22. februarja 1952

7.00, 13.30, 19.30 in 23.05 Poročila. 13.45 Lahka glasba. 14.00 Kdo poje lepše, Gigli ali Schipa? 14.35 Slovenske narodne pole vokalni kvintet «Niko Štritof». 18.00 Beethoven v scherzu. 18.25 Veselе medigra s plošč. 19.00 Fridrik Chopin in George Sandova. 23.10 Glasba za lahko noč.

TRST II.

7.15 Poročila. 7.30 Jutranja glasba. 11.30 Lahka glasba. 12.00 Sočobna Anglija. 12.45 Za vsakega nekaj. 12.45 Poročila. 13.00 Glasba po željah. 14.00 Poročila. 17.30 Pesna glasba. 18.15 Rdeči. Simfonija v treh stavkih. 18.30 Koncert sopranistke Rožice Kozem. 18.50 Schwarz: Pesem brez besed. 19.00 Angleščina po radiu — 15. lekcija. 19.10 Slavni diri genti. 19.36 Komorna glasba. 19.45 Poročila. 20.02 Pestra operna glasba. 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 21.00 Odlomki iz znamenitih koncertov. 22.00 Beethoven: Simfonija št. 4. 23.00 Briljantne skladbe za orgle. 23.15 Poročila.

TRST A

7.45 Jutranja glasba. 11.30 Orkester. 12.00 Zborovske pesmi. 13.30 Popoldanski koncert. 15.30 Spored BBC: irski plesi in pesmi. 18.00 Odlomki iz «Traviate». 19.15 Radijski orkester. 19.50 Kratke športne vesti. 20.15 Aktualnosti. 20.30 Na dan z avtorjem! 20.45 Pesmi Roberta Murova. 21.00 Simfonični koncert. Vodi Carlo Zecchi. 23.30 Plesna glasba.

Za strokovne in praktične nasvete o zavarovalnih vprašanjih sem na razpolago brezplačno in brezobvezno. Vozačil Zavarujte se proti nezgodam in civilno odgovornost proti tretjim za svoje vozilo. Kličite zato v vašem interesu št. 33-15 od 8. do 9. in od 21. do 22. ure.

BOG Triglav

2.

ZGODOVINSKA POVEST

Ilustrira JANEZ VIDIC

«Razbojniki?» se je kapomaža hinavsko začudil. «Ali si ne znaš izmisliti boljšega izgovora? Kdo se bo bal razbojnikov? Saj imaš oči? Kadar jih zagledaš, skrij se! Saj imaš noge, če ti bodo kaj hoteli, teci!»

Matic je mežikal, roke so mu nekaj iskale ob hlačnih robovih. Niso bili le razbojniki, ki so ga plašili. Nekoč so ga dobili grajski hlapci in mu ukazali, naj jim v klobuku prinese vode. Klobuk je puščal, hlapci pa so se razjezili in si izmislili kruto šalo. Ukazali so mu, naj zleze na mlad gaber. Ubogal je. Oni so gaber posekali, da se je z Maticem vred posmulil mimo drugih dreves na tla. Matic se je opraskal, veja mu je zatrgala uhelj.

«Hlapci me bodo», je dejal in znova segel z roko v suhe lase.

«Tepec, ki si jim vodo nosil! Izogni se jim, če jih vidiš! Ali se jim boš izognil?»

Matic je poslušal, a ni trenil z očmi. Razmišljal je dalje. Tudi vojaki so bili vražji. Bežal je, bežal, a oni so puščice spuščali za njim. «Ssk!» mu je ena letela mimo uses. V Čedadu pa so psi, ki vohajo kruh v malhi in človeško meso v brgešah. Zadnjič jim je zmetal ves kruh, oni pa so mu pretrgali hlačnico od beder do kolen.

«V Čedadu so hudi psi».

«Tako?» je revsnil kapomaža, ki mu je bilo zadosti. «Obrni se, Matic!» je zaukazal tako trdo, da se je pastirjevo telo zvilo ko cunja in se obrnilo. «Pojdi po palico! Dolgo in debelo mi prinesi!»

Matic je obotavljaje se stopil do tnala, noge so ga zanašale v stran. Nazaj grede se je tresel: ali ni palica morda prekratka in pretenka? Kapomaža jo je upognil na kolenu; bila je gibka.

«Ali veš, zakaj bo ta palica, Matic?»

Matic je prikimal kot otrok, ki ve, da bo kaznovan.

«Ali se še bojiš razbojnikov?»

«Ne.»

«Ali se bojiš hlapcev?»

«Ne.»

«Pa čedadskih psov?»

«Na'a.»

«Česa se bojiš, Matic?»

«Palice», je rekel pastir gledaje v tla.

Prste si je brisal ob hlače, kakor da ga še pečejo od dotika palice, ki jo je prinesel.

«Prav», se je kapomaža nasmehil pod brki. «Torej = pojdeš v Čedad?»

«Ne», je odgovoril Matic.

«Vrag!» je zakričal kapomaža; minilo ga je potrpljenje. «Ti, Matic, če ti bo zažvižgalo po hlačah, bo prepozno».

Palica je zapela po pastirjevem stegnu. Stari deček je poskočil, zaplesal, se sklonil, kakor da je nekaj pobral, in se znova dvignil. Udarec ni bil boleč; vse to je Matic počenjal zgolj zaradi tistega, kar je še imelo priti.

«Ne, ne, ne!» je žalostno zajavkal. Na prvi udarec je povedal po resnici, zakaj se brani iti v Čedad: «Kdo bo kuril kres? Kdo bo kuril kres?»

Bilo je o kresu. Grmade so bile že naložene Matic ni imel v svojem življenju nobene druge radosti, razen ene edine, da je vsako leto na hribčku nad vasjo zažgal kres. Grozilo je, da se mu ta edina želja tik pred uresničitvijo ne bo izpolnila. Misel na to mu je narekovala upor in strah, ki ga sicer zaradi pokornosti nikoli ni poznal.

Kapomaža ga je nekaj hipov mirno zrl. Pastir se mu je nenadoma zasmilil, dasi bi bil v vsakem drugem primeru neusmiljeno odločen in trd.

«Kuri kres, le kuri, Kurikresič!» je godel in se tepel s palico po nogah. «Kdo ti brani? Pojdeš pa pojutrišnjem v Čedad. Pojdeš, a?»

Matic je prikimal, nato je izginil. Sramoval se je solzá in radosti.

II.

Trave so bile že visoko zrasle in pokrile sledove konjskih kopit. Ivančice so odprle bele cvete in gledale z velikimi, rumenimi očesci; vsem deklicam so prerokovale ljubečega ženina. Gaji, pobočja in gozdovi so bili ogrnjeni v svetlozelene plašče, ki so iz pomladi v poletje temneli bolj in bolj. Od Soče in Nadiže je pod skalovje Krna in v vrhove Matajurja segala pesem prirode. Bohotna žita so obetala polne kašče, brezskrbno življenje, radost in vesele pojedine. Vonj trav in cvetja, medu in svežega zraka je valovil po vsej dolini. Nosnice so ga vdihavale, prsi so se širile v njegovi omami. V pokošeni travi so cvrčale kobilice, ob poteh so se skrivale krastače. Skozi odcvelo drevje so letale ptice, se igrale skrivalnice in ščebetale. Po pobočjih je odmevalo mukanje pasoče se živine. Pastirski ognji so dvigali sivkasti dim proti nebu. V polje je odmeval glas svireli; vsaka žalostna pesem se je spremenila v veselo popevko.

Vse je bilo kakor veselo svatovanje narave. Tisti mesec so tudi Kobaridci vrgli s sebe vse skrbi, ki so orale njihova čela. Niso jih več pekli davki ne desetina. Žito je rumenelo, živina se je brižno pasla in pretakala mleko iz vimen v žehtarje. Telo je postalo gibko, duša razigrana. Komaj jim je zvok piščali prišel na uho, že je poskočila noga. Zapel je zvon k prazniku, srce je vztrepetalo. Kresnice so letale okrog hiš, mladenke so mamile misli na kresni večer in na vso prelestno noč do jutra. Komaj je bil zadnji venec iz ivančic in praproti spleten, že je zagorel prvi kres. V žarkih plamenih je oznanjal ure splošne radosti, praznik človeka, živali in rastlin, tistih minut, ko se razvozla jezik in dobé dar govora vse stvari, ko se še rudnine razodevajo v svojem skrivnostnem žarenju.

Velika skrivnostna roža se opre po vsej dolini, gori ji noči, vonja iz mraka. Kresovi in pesmi. Kresovi po vsej dolini ob Soči, ob Nadiži, na pobočjih Krna, Volnika, Mije in Matajurja. Pesmi iz vsakega plamena in slednje iskre, ki je prasnila v mrak. Po ena bajka in grozljiva skrivnost iz slednje kapljice krvi vseh tistih, ki so čepeli ob ognjih, telesne oči upirali v plamene, duševne pa v neznani, bajni svet, ki je veličasten prihajal iz njihove domišljije.

Vsakikrat, kadar se je nag pastir, le okrog pasu z zelenjem prepasan, vzpel na palici in z nogama presekal sikajoče plamene, so završali vzkliki veselja. In slednjikrat, ko so gole, z žitnim klasjem in zelenimi venci prepasane deklice zaplesale, je bilo vse tako tiho, da bi bili lahko slišali utripe src.

Demoni in čarovnice so se zbali čistosti teles, ki jim jemljejo moč, vreščali so in vršali skozi temo, se s sikanjem in zlobnim mrmranjem izgubljali v višini umazanega čada in iskre, v nižino svetlih plamenov se niso segrali.

III.

Na hribčku nad Kobaridom je v gaju med drevjem gorel velik kres. Najstarejši ljudje niso pomnili, da bi se na tistem mestu ne dvigali vsako leto višji plameni ko vrhovi smrek in lip. Kobaridec se je vselej, kadar je bil radosten, napotil v ta gaj. Z vriskanjem je razodeval drevju svoje veselje, pijan obležal na debla. Pil je v veseli družbini, plesal in se smejal, da so mu solze tekle po licih.

S tem gajem je bil povezan že dolgo, dolgo, morda še iz jasnih dni svobode. Takrat so se ljudje čutili eno z drevesi, bila so jim kot živa bitja. Človek jih je gledal in jim prisluškoval. Videl in slišal je več kot vidi in sliši današnji človek, ker je bil še povezan s prirodo; razumel je šepetanje listja in veja. Zavedal se je, da je del narave. Drevo mu je bilo sveto. Če ga je kdo zasekal, se mu je smrtno kot žival. Kadar se je pogovarjal z besi in bogovi, je bilo njegov posrednik drevo.

(Nadaljevanje sledi)

Glavni urednik BRANKO BABIČ — Odg. urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO ULICA MONTECCHI št. 6, III nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502 — UPRAVA ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38 — OGLASI: od 8.30 12 in od 15 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm. širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din — Tiska Tiskarski zavod ZTT. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 Koper, Ul. Battisti 30/a-I Tel. 70

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900 polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11.5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Tyrševa 23 - tel. 4963 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska DZOZ TRST.